

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		36 беттің 1 беті

ДӘРІС КЕШЕНІ

Пәні: «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»

Пән коды: DSSZ 4304

ББ атауы және шифры: 6B10105 «Қоғамдық денсаулық сақтау»

Оқу сағаты/кредит көлемі: 240 сағат / 8 кредит

Оқу курсы мен семестрі: 4 курс, 7 семестр

Дәріс көлемі: 20 сағат

Шымкент, 2024ж.

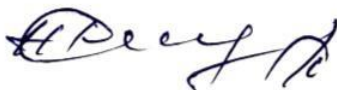
ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		36 беттің 2 беті

Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама» пәнінің жұмыс оқу бағдарламасына (силлабус) сәйкес әзірленген және кафедра мәжілісінде талқыланды

Хаттама № 15 « 10 » 06 2024 ж.

Кафедра меңгерушісі:

М.Ғ.К., қауым.проф.

Сарсенбаева Г.Ж.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 3 беті

№1 дәріс

1.Тақырыбы: Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтаудың ұйымдастыру-құқықтық базасы.

2.Мақсаты : Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтаудың ұйымдық-құқықтық базасын зерделеу. Нарық жағдайындағы денсаулық сақтау. Қазіргі уақытта денсаулық сақтаудың басым бағыттары.

3. Дәріс тезистері:

Медициналық заңнама адамның өмір сүру құқығының ажырамас кепілі болып табылады. Өмір сүру құқығы саяси, ұйымдастырушылық, қаржылық-экономикалық және арнайы құқықтық кепілдіктер жүйесімен қамтамасыз етіледі. Кепілдіктер дегеніміз-осы құқықты жүзеге асыру үшін қажетті әдістер мен әдістердің жиынтығы. Өмір сүру құқығының кепілдіктері өзара байланысты. Сондықтан біз құқықтық кепілдіктерді олардың саяси институттарға, мемлекеттің қаржы-экономикалық саясатына, мемлекеттік және басқарудың ұйымдық негіздеріне байланыстылығын қарастырамыз.

Өмір сүру құқығының саяси кепілдіктері және олардың заңдық бекітілуі туралы айта отырып, біз ең алдымен ҚР Конституциясына жүгінеміз, онда адам, оның құқықтары мен бостандықтары мемлекет қорғайтын ең жоғары құндылық болып табылады, сондай – ақ ҚР-да адам денсаулығы қорғалады деп жарияланады.

Шын мәнінде, "медициналық заңнама" термині ұжымдық ұғым болып табылады, ол кейде "қорғау туралы заңнама" терминімен синоним ретінде қолданылады

Денсаулық". Сонымен қатар, біз денсаулық сақтауды, санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылықты және медициналық қызметтің өзін ажырата білуіміз керек. Біз медициналық қызметтің қайда аяқталатынын және халықтың денсаулығына әсер ететін, бірақ медициналық емес қызметтің басталатынын түсінуіміз керек.

4. Иллюстрациялық материал: презентация (13 слайд ұсынылады).

5.Әдебиет: 1- қосымшаны қараңыз

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Денсаулық сақтаудағы басым бағыттар қандай?
2. Денсаулық сақтаудағы нарықтық экономиканың қандай элементтері тиімді?

№2 дәріс

1.Тақырыбы: Қазақстан Республикасының азаматтарының денсаулығын қорғаудың конституциялық негіздері

2.Мақсаты : ҚР азаматтарының денсаулығын қорғаудағы құқықтық негіздерімен таныстыру.

3.Дәріс тезистері:

Мемлекет Қазақстан Республикасының азаматарына кепілдендіреді: тегін медициналық көмектің кепілдендірілген көлемін, бастапқы медико-санитарлық көмектің қолжетімділігін, мемлекеттік және жекеменшік емдеу мекемелерінде көрсетілетін ақылы медициналық көмекті ,санитарлық-эпидемиологиялық саулықты,медициналық көмекутің сапасын,мазмұнын,көлемін,медициналық және дәрігерлік көмек көрсетуде кәсіпкерлікпен айналысуға және фармацевтикалық өнімді өндіру мен таратуға. Денсаулық сақтау саласындағы жүргізілетін мемлекеттік саясатпен таныстыру, ол мына қағидалар негізінде жүргізіледі: қауіпсіз, тиімді, сапалы медициналық көмек алуға азаматтардың тең құқығын сақтау; мемлекеттің, жұмыс берушінің, азаматтардың өзінің және қоғамдық денсаулық сақтаудағы жауапкершілікті тең бөлісу, ана мен бала денсаулығын қорғау, тегін медициналық көмектің кепілденген көлемін қамтамасыз ету,денсаулық сақтау жүйесінде профилактикалық бағыттың басымдығы, медициналық көмектің қол жетімді болуы,

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 4 беті

медициналық көмектің сапасын жоғарылату, тұрғындардың санитарлық-эпидемиологиялық қолайлықты қамтамасыз ету, денсаулық сақтау мекемелерінің медициналық көмек көрсетудегі жұмысының сатысын сақтау, жаңа оқыту технологиясын қолдана отырып медициналық, фармацевтикалық білім беруді қамтамасыз ету, отандық медициналық ғылымға мемлекеттік қолдау жасау жатады.

Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз етудің кепілдіктері Мемлекет Қазақстан Республикасының азаматтарына:

- 1) денсаулық сақтау құқығына;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің көрсетілуіне;
- 3) медициналық көмекке бірдей қол жеткізуіне;
- 4) медициналық көмектің сапасына;
- 5) дәрілік заттардың қолжетімділігіне, сапасына, тиімділігі мен қауіпсіздігіне;
- 6) аурулардың профилактикасы, салауатты өмір салты мен дұрыс тамақтануды қалыптастыру жөніндегі іс-шаралардың жүргізілуіне;
- 7) жеке өмірге қол сұғылмауына, дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтердің сақталуына;
- 8) ұрпақты болуды таңдау еркіндігіне, ұрпақты болу денсаулығын сақтауға және ұрпақты болу құқықтарының сақталуына;
- 9) санитариялық-эпидемиологиялық, экологиялық салауаттылыққа және радиациялық қауіпсіздікке кепілдік береді.

88-бап. Азаматтардың құқықтары

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының:

- 1) Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін тізбеге сәйкес тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің шеңберінде дәрілік заттармен және медициналық мақсаттағы бұйымдармен қамтамасыз етілуге, оның ішінде белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар азаматтардың жекелеген санаттары уәкілетті орган бекітетін тізбеге сәйкес амбулаториялық деңгейде тегін немесе жеңілдікпен берілетін дәрілік заттармен және мамандандырылған емдік өнімдермен қамтамасыз етілуге;
- 3) медициналық ұйымды, сапалы әрі уақтылы медициналық көмекті еркін таңдауға;
- 4) өздерінің жеке қаражаты, ұйымдардың, ерікті сақтандыру жүйесінің қаражаты және тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс қосымша медициналық қызметтерге;
- 5) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен айғақтар болған кезде, бюджет қаражаты есебінен шетелде медициналық көмек алуға;

4. Иллюстрациялық материал: презентация (10 слайд ұсынылады).

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Азаматтардың құқықтары қандай құжатта көрсетіледі?
2. Денсаулық сақтау саласындағы азаматтарға қандай мемлекеттік кепілдіктер бар?

№3 дәріс

1. Тақырыбы: Мекендеу ортасы факторларының қауіпсіздігіне қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды белгілейтін мемлекеттік нормативтік құқықтық актілер

2. Мақсаты: Санитарлық-эпидемиологиялық салауаттылық қағидаларымен және міндеттерімен, денсаулық сақтаудағы құқықтарымен, қолайлы жағдайлармен таныстыру.

3. Дәріс тезистері:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 5 беті

"Адамның мекендеу ортасы мен денсаулығына әсер ету объектілері болып табылатын объектілердің санитариялық-қорғаныш аймақтарына қойылатын санитариялық-эпидемиологиялық талаптар" санитариялық қағидаларын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің м.а. 2022 жылғы 11 қаңтардағы № ҚР ДСМ-2 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2022 жылы 11 қаңтарда № 26447 болып тіркелді.

Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қағидалар мен нормативтер — оларды сақтамау адамның өміріне немесе денсаулығына қатер, сондай-ақ аурулардың пайда болуы мен таралуына қатер төндіретін санитариялық-эпидемиологиялық талаптарды (оның ішінде адам үшін мекендеу ортасы факторларының қауіпсіздігі және (немесе) зиянсыздығы өлшемшарттарын, гигиеналық және өзге де нормативтерді) белгілейтін нормативтік құқықтық актілер.

Санитарлық-эпидемиологиялық жағдай-белгілі бір уақытта белгілі бір аумақта халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасының жай-күйі;

санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шаралар-мекендеу ортасы факторларының адамға зиянды әсерін жоюға немесе азайтуға, инфекциялық және паразиттік аурулардың пайда болуы мен таралуын, жаппай улануды болғызбауға және оларды жоюға бағытталған шаралар;

санитарлық-эпидемиологиялық жағдай-белгілі бір уақытта белгілі бір аумақта халықтың денсаулығы мен мекендеу ортасының жай-күйі;

санитариялық-эпидемияға қарсы (профилактикалық) іс-шаралар-мекендеу ортасы факторларының адамға зиянды әсерін жоюға немесе азайтуға, инфекциялық және паразиттік аурулардың пайда болуы мен таралуын, жаппай улануды болғызбауға және оларды жоюға бағытталған шаралар;

халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы-мекендеу ортасы факторларының адамға зиянды әсері жоқ және оның тіршілік етуіне қолайлы жағдайлар қамтамасыз етілетін халық денсаулығының жай-күйі;

халықтың санитариялық-эпидемиологиялық салауаттылығы саласындағы қызмет-мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды, гигиеналық оқытуды, санитариялық-карантиндік бақылауды, радиациялық бақылауды, санитариялық-эпидемиологиялық нормалауды, қатерді бағалауды, санитариялық-эпидемиологиялық мониторингті, санитариялық-эпидемиологиялық бақылауды, санитариялық-эпидемиологиялық қадағалауды қамтитын, азаматтардың денсаулығын сақтауға бағытталған мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет органдары мен ұйымдарының қызметі; эпидемиологиялық сараптама;

4. Иллюстрациялық материал: презентация (11 слайд ұсынылады).

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық бақылау объектілерін тексеру түрлері .
2. Негізгі санитарлық-эпидемиологиялық талаптар .

№4 дәріс

1. Тақырыбы: Дәрігердің құқықтары, азаматтар мен пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтары.

2. Мақсаты: Білім алушылар дәрігердің, азаматтар мен пациенттердің денсаулық сақтау саласындағы құқықтарымен таныстыру.

3. Дәріс тезистері: 87-бап. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз етудің кепілдіктері

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 6 беті

Мемлекет Қазақстан Республикасының азаматтарына:

- 1) денсаулық сақтау құқығына;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің көрсетілуіне;
- 3) медициналық көмекке бірдей қол жеткізуіне;
- 4) медициналық көмектің сапасына;
- 5) дәрілік заттардың қолжетімділігіне, сапасына, тиімділігі мен қауіпсіздігіне;
- 6) аурулардың профилактикасы, салауатты өмір салты мен дұрыс тамақтануды қалыптастыру жөніндегі іс-шаралардың жүргізілуіне;
- 7) жеке өмірге қол сұғылмауына, дәрігерлік құпияны құрайтын мәліметтердің сақталуына;
- 8) ұрпақты болуды таңдау еркіндігіне, ұрпақты болу денсаулығын сақтауға және ұрпақты болу құқықтарының сақталуына;
- 9) санитариялық-эпидемиологиялық, экологиялық салауаттылыққа және радиациялық қауіпсіздікке кепілдік береді

88-бап. Азаматтардың құқықтары

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының:

- 1) Қазақстан Республикасының Үкіметі бекітетін тізбеге сәйкес тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінің шеңберінде дәрілік заттармен және медициналық мақсаттағы бұйымдармен қамтамасыз етілуге, оның ішінде белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар азаматтардың жекелеген санаттары уәкілетті орган бекітетін тізбеге сәйкес амбулаториялық деңгейде тегін немесе жеңілдікпен берілетін дәрілік заттармен және мамандандырылған емдік өнімдермен қамтамасыз етілуге;
- 3) медициналық ұйымды, сапалы әрі уақтылы медициналық көмекті еркін таңдауға;
- 4) өздерінің жеке қаражаты, ұйымдардың, ерікті сақтандыру жүйесінің қаражаты және тыйым салынбаған өзге де көздер есебінен тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс қосымша медициналық қызметтерге;
- 5) Қазақстан Республикасының Үкіметі айқындайтын тәртіппен айғақтар болған кезде, бюджет қаражаты есебінен шетелде медициналық көмек алуға;
- 6) медицина қызметкерлерінің дәрілік заттарды, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканы дұрыс тағайындамауынан және қолданбауынан денсаулығына келтірілген зиянды өтетуге;
- 7) еңбекке уақытша жарамсыздық парағын немесе еңбекке уақытша жарамсыздық туралы анықтама бере отырып, еңбекке уақытша жарамсыздық фактісін куәландыруға;
- 8) мемлекеттік органдардан, ұйымдардан және емдеуші дәрігерден олардың құзыреті шегінде аурулар профилактикасының, диагностикасының, оларды емдеудің және медициналық оңалтудың әдістері, клиникалық зерттеулер, қоршаған ортаның жай-күйін, еңбек, тұрмыс және демалыс жағдайларын, дұрыс тамақтану мен тамақ өнімдерінің қауіпсіздігін, оның ішінде санитариялық-эпидемиологиялық сараптаманың қорытындыларын қоса алғанда, денсаулыққа әсер ететін факторлар туралы дәйекті ақпаратты өтеусіз алуға;
- 9) дәрілік заттар, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техника айналысы саласындағы мемлекеттік органдардан, тәуелсіз сарапшы ұйымдардан және субъектілерден өткізілетін дәрілік заттардың, медициналық мақсаттағы бұйымдар мен медициналық техниканың қауіпсіздігі, тиімділігі мен сапасы туралы ақпарат алуға;
- 10) медицина және фармацевтика қызметкерлерінің іс-әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) денсаулық сақтау ұйымына, жоғары тұрған органға және (немесе) сот тәртібімен шағым жасауға;
- 11) мемлекеттік медициналық сараптама қорытындыларымен келіспеген жағдайда, тәуелсіз сарапшыларды тарту туралы өтініш беруге құқығы бар.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 7 беті

91-бап. Пациенттердің құқықтары

1. Пациенттің осы Кодекстің 88-бабында көрсетілген құқықтардан басқа:

- 1) диагностика, емдеу және күтім жасау процесінде өзіне лайықты ілтипат жасалып, өзінің мәдени және жеке басының құндылықтарына құрмет көрсетілуіне;
- 2) қандайда бір кемсітушілік факторларының ықпалынсыз, тек қана медициналық критерийлер негізінде айқындалатын кезектілікпен медициналық көмек алуға;
- 3) дәрігерді немесе медициналық ұйымды таңдауға, ауыстыруға;
- 4) отбасының, туыстары мен достарының, сондай-ақ діни бірлестіктер қызметшілерінің тарапынан қолдау көрсетілуіне;
- 5) медициналық технологиялардың қазіргі деңгейі қандай мүмкіндік берсе, сондай шамада дерт зардабының жеңілдетілуіне;
- 6) өзінің денсаулық жағдайы туралы тәуелсіз пікір естуге және консилиум өткізілуіне;

4. Иллюстрациялық материал: презентация(11 слайд ұсынылады).

5.Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6.Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Денсаулық қорғау саласындағы дәрігердің құқықтары қандай?
2. Денсаулық қорғау саласындағы азаматтардың құқықтары қандай?
3. Денсаулық қорғау саласындағы кейбір азаматтардың және науқастардың құқықтарын білесіз?

№5 дәріс

1.Тақырыбы: ҚР медициналық қызметінің конституциялық және құқықтық негіздері.

2.Мақсаты: ҚР Конституциясымен таныстыру. Денсаулық сақтау ұйымының қызметін реттейтін басқа да заңнамалық құжаттармен таныстыру.

3.Дәріс тезистері: Қазақстан Республикасының Конституциясы-Қазақстанның негізгі заңы.

Қазақстан Республикасының қолданыстағы Конституциясы 1995 жылғы 30 тамызда бүкілхалықтық референдумда қабылданды

"Конституция" термині латынның "constitutio" - "орнаттым, орнаттым" деген сөзінен шыққан.

Ол біздің дәуірімізге дейінгі бірінші ғасырда Ежелгі Римнің заңнамасында кездесіп, императордың әртүрлі актілерін, әдетте, мемлекеттің құрылымын бекітті. Сонымен бірге, конституция сол кезде мемлекеттің негізгі заңы, үстемдік пен жоғары заңды күшке ие акт болған жоқ.

Қазақстан Республикасы Конституциясының негізгі принциптерінің бірі халықтық егемендік қағидаты болып табылады, ол Қазақстандағы мемлекеттік биліктің бірден-бір бастауы оның халқы болып табылады (Конституцияның 3-бабының 1-тармағы).

Осы Конституциялық ережеден елдегі мемлекеттік билік халықтан туындайды, оған тиесілі және оны тікелей (республикалық референдум және еркін сайлау арқылы) жүзеге асыра алады немесе оны халық мемлекеттік органдарға бере алады (Конституцияның 3-бабының 2-тармағы).

Қазақстан Республикасының Негізгі заңында бекітілген халықтық егемендік қағидаты (немесе халықтың толық билігі) жалпыадамзаттық құндылығы бар және қазіргі заманғы демократиялық Конституциялардың көпшілігіне тән әмбебап қағидаттарға жатады.

Мемлекеттің егемендігі халықтың егемендігінен туындайтынын атап өту маңызды. Тек Қазақстан Республикасының халқы ғана мемлекеттің егемендігін құрушы және иеленушісі болып табылады, оның еркін білдіруі мемлекеттік билікті туғызады.

Осыған байланысты Мемлекет Қазақстан халқының ресми өкілі ретінде оның еркін білдіруге, республикада адамның және азаматтың құқықтары мен бостандықтарын қамтамасыз етуге міндетті.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 8 беті

Сонымен бірге, мемлекеттік биліктің маңызды қасиеті ретінде егемендік мемлекеттің өзінің сапалы белгісі болып табылады. Мемлекеттік егемендік-бұл әр мемлекеттің ажырамас, имманентті қасиеті, оның субъективтілік туралы халықаралық құқықтарының міндетті шарты. Осыған байланысты мемлекеттің егемендігі деп тиісті мемлекеттің аумағында және басқа мемлекеттерге қатысты мемлекеттік биліктің үстемдігі мен тәуелсіздігін түсіну әдетке айналған.

Қазақстан Республикасының 1995 жылғы Конституциясы
Қазақстан Республикасының Қолданыстағы Конституциясы. 1998 және 2007 жылдары Конституцияға Президент пен Парламенттің өкілеттіктерін қайта бөлетін елеулі өзгерістер енгізілді. Өзгерістер 2011 жылы да енгізілді, осы өзгерістермен Президентке мерзімінен бұрын Президент сайлауын өткізу құқығы берілді.

4.Иллюстрациялық материал: презентация(11 слайд ұсынылады).

5.Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6.Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. ҚР Кодексінде мемлекеттік саясаттың қандай принциптері жазылған?
2. ҚР Кодексі қай жылы шығарылды?
3. ҚР Конституциясының қай бабында адамның денсаулыққа құқықтары баяндалған?

№6 дәріс

1.Тақырыбы: Медицина қызметкерлерін әлеуметтік-құқықтық қорғау.

2.Мақсаты: Студенттерді медициналық қызметкерлерді әлеуметтік-құқықтық қорғаумен таныстыру.

3.Дәріс тезистері : Медициналық және фармацевтикалық қызметкерлер міндетті: Өз кәсіптік міндеттерін шын пейілмен орыдау, пациенттерге мейіріммен және адамгершілікпен қарау, медициналық этика және деонтология қағидаларын ұстану, аурулардың алдын алуға атсалысу, азаматтардың денсаулығын

182-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері

1. Медицина және фармацевтика қызметкерлері:

- 1) кәсіби қызметін жүзеге асыруға арналған қажетті жағдайлармен қамтамасыз етілуге;
- 2) жеке медициналық қызмет (жеке практика) жүргізуге;
- 3) бес жылда кемінде бір рет мемлекеттік бюджеттің немесе денсаулық сақтау саласының мемлекеттік емес секторы ұйымының қызметкерлері болса, жұмыс берушінің қаражаты есебінен өзінің біліктілік деңгейін көтеруге;
- 4) штат санының қысқаруына немесе денсаулық сақтау ұйымдарының таратылуына байланысты қызметкерлер босап қалған жағдайда, бюджет немесе жұмыс берушінің қаражаты есебінен қайта даярлықтан өтуге;
- 5) еңбек міндеттерін атқару кезінде өздерінің денсаулығына немесе мүлкіне келтірілген зиянды Қазақстан Республикасының заңнамасында көзделген тәртіппен өтетуге;
- 6) азаматтың өміріне қауіп төнген жағдайда ұйымдардың немесе азаматтардың меншігіндегі байланыс құралдарын, сондай-ақ қолда бар көліктің кез келген түрін азаматты таяу жердегі медициналық ұйымға жеткізу үшін кедергісіз және тегін пайдалануға;
- 7) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес жүріп-тұру сипатындағы қызметіне байланысты көлік шығыстарын өтетуге;
- 8) кәсіби міндеттерін жоғары сапалы деңгейде орындағаны үшін көтермеленуге;
- 9) өзінің кәсіби ар-ожданы мен абыройын қорғауға;
- 10) медицина қызметкері тарабынан салақ немесе қырсыз көзқарас болмаған кезде азаматтың денсаулығына келтірілген зиян үшін кәсіби жауапкершілікті сақтандыруға құқылы.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 9 беті

3. Мемлекеттік денсаулық сақтау секторы ұйымдарының ауылдық жерде және қала үлгісіндегі кенттерде жұмыс істейтін медицина және фармацевтика қызметкерлеріне мынадай әлеуметтік қолдау шаралары ұсынылады:

- 1) жергілікті өкілді органдар айқындайтын мөлшерде лауазымдық жалақыға үстеме;
- 2) коммуналдық қызметтерге және отынға арналған шығыстарды облыстардың (республикалық маңызы бар қаланың, астананың) жергілікті өкілді органдары белгілеген мөлшерде бюджет қаражаты есебінен өтеу;
- 3) жеке меншігінде малы барлар жергілікті өкілді және атқарушы органдардың шешімі бойынша жем-шөппен, мал жайылатын және шөп шабылатын жер учаскелерімен қамтамасыз етіледі;
- 4) Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жеңілдіктерден басқа, денсаулық сақтау қызметкерлеріне жергілікті бюджеттер есебінен жергілікті өкілді органдар қосымша жеңілдіктер белгілеуі мүмкін.

Өзінің кәсіптік деңгейін бюджет қаражатынан немесе жұмыс беруші мекеменің атынан, егер қызметкер мемлекеттік емес ұйымның қызметкері болса, 5 жылда 1 рет. Өз кәсіптік міндеттерін орындау кезінде денсаулығына немесе өміріне қауіп болған бақытсыз жағдайларда айыппұл төлеу науқастың өміріне қауіп төнген жағдайларда байланыс құралдарын, транспорттың барлық түрін ең жақын ауруханаға жеткізуге кедергісіз қолдануға, қызметтік тұрғын үй беру, көлік шығынын өтеу, өз кәсіби міндеттерін жоғары деңгейде орындаған жағдайда марапатау, өз кәсіби құқығын және арын сақтау, азаматтың денсаулығын сақтауда немесе оның денсаулығына нұқсан келтірген жағдайда кәсіптік жауапкершілікті сақтандыру. Мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдарының ғылыми-педагогикалық кадрлардың білімін жетілдіру бюджет қаражаты есебінен, жұмыс берушінің есебінен жүргізіледі.

Міндеттер мен құқықтар, еңбек қатынастары.

Медициналық және фармацевтикалық қызметкерлердің ар Кодексін. ҚР Кодексін «Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы» Медициналық қызметкерлерді әлеуметтік сақтандыру. Медициналық қызметкерлерді құқылы сақтандыру.

4. Иллюстрациялық материал: презентация (13 слайд ұсынылады).

5. Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6. Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Медициналық қызметкерлердің әлеуметтік сақтау жөнінде қандай шаралар жүргізіледі?
2. Медициналық қызметкерлердің құқықтық сақтау жөнінде қандай шаралар жүргізіледі?

№7 дәріс

1. Тақырыбы: Медицина қызметкерлерінің жауапкершілігі.

2. Мақсаты: Білім алушылар барлық медицина қызметкерлерінің жауапкершілігімен таныстыру.

3. Дәріс тезистері : Медицина және фармацевтика қызметкерлері: өздерінің кәсіби міндеттерін тиісінше орындауға, пациенттерге құрметпен және ізгілікпен қарауға, медициналық қызмет қағидаттарын басшылыққа алуға міндетті.

көмек көрсету; шұғыл жағдайларда халыққа шұғыл медициналық көмек көрсету; халық арасында медициналық білімді және салауатты өмір салтын насихаттау жөнінде жұмыс жүргізу; медицина және фармацевтика қызметкерлерінің Ар-намыс кодексін сақтау, дәрігерлік құпияны сақтау, аурулар, интимдік және отбасылық өмір туралы мәліметтерді жария етпеу кәсіби деңгейін үздіксіз дамыту және арттыру;; қажет болған жағдайларда кеңес беру үшін басқа бейіндегі мамандарды тарту

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 10 беті

немесе одан жоғары біліктілік. Осы Кодексте көзделген жағдайларды қоспағанда, медицина және фармацевтика қызметкерлерінің кәсіби қызметіне мемлекеттік органдар мен лауазымды адамдар, сондай-ақ азаматтар тарапынан араласуға тыйым салынады.

Мемлекеттік емес денсаулық сақтау секторы ұйымдарының қызметкерлері болып табылса, бюджет қаражаты немесе жұмыс берушінің есебінен кемінде бес жылда бір рет біліктілік деңгейін арттыру; штат санының қысқаруына немесе мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары таратылуына байланысты қызметкер жұмыстан босатылған жағдайларда бюджет қаражаты немесе жұмыс беруші есебінен қайта даярлау; мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары қызметкерлерінің кәсіби біліктілігін арттыруына байланысты еңбек (қызметтік) міндеттерін; ұйымдарға немесе азаматтарға тиесілі байланыс құралдарын, сондай-ақ оның өміріне қауіп төнген жағдайларда азаматты жақын маңдағы медициналық ұйымға тасымалдау үшін көліктің кез келген түрін кедергісіз және тегін пайдалану; қызметтік тұрғын үй беру; қызметінің жүріп-тұру сипатына байланысты көлік шығыстарын өтеу; өзінің кәсіптік міндеттерін жоғары сапалы деңгейде орындағаны үшін көтермелеу; өзінің кәсіптік жауапкершілігін қорғау арнамысы мен қадір-қасиеті; медицина қызметкері тарапынан салақтықпен немесе салақтықпен қарау болмаған жағдайда азаматтың денсаулығына зиян келтіргені үшін кәсіби жауапкершілікті сақтандыру. Мемлекеттік денсаулық сақтау ұйымдары ғылыми-педагог кадрларының біліктілігін арттыру және оларды қайта даярлау бюджет қаражаты, жұмыс берушінің қаражаты, өз қаражаты есебінен, сондай-ақ тыйым салынбаған басқа да көздер есебінен жүзеге асырылады.

4. Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 9 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

- 1.Медицина қызметкерлерін әлеуметтік қорғау бойынша қандай іс-шаралар өткізіледі?
- 2.Медицина қызметкерлерін құқықтық қорғау бойынша қандай іс-шаралар өткізіледі?
- 3.Мемлекеттік денсаулық сақтау саласында жұмыс істейтін медицина және фармацевтика қызметкерлерін әлеуметтік қорғау дегенімізге не өткізіледі?

№8 дәріс

1.Тақырыбы: Эвтаназия: өлімді таңдаудың өмірлік мәні

2.Мақсаты : Білім алушыларды эвтаназияның түсінігі мен түрлерімен таныстыру. Эвтаназия және биоэтика. ҚР эвтаназияны заңнамалық реттеу.

3.Дәріс тезистері: 154 бап. Эвтаназия

Қазақстан Республикасында эвтаназияны жүзеге асыруға тыйым салынады.

Эвтаназия-бұл өлімге әкелетін емделмейтін науқасқа бағытталған әрекет. Оның басты мақсаты-төзбейтін ауырсыну мен физикалық азапты жеңілдету. "Толығымен адамгершілік", - дейді Көптеген адамдар. Алайда, бұл жерде ешқандай проблема жоқ. Атап айтқанда, эвтаназияның қарсыластары күн сайын кейбір мемлекеттердің денсаулық сақтау министрлігінің хаттары мен өтініштерін осы әрекеттің азғындығын көрсетуге тырысады. Сондықтан эвтаназия проблемасы қазіргі әлемде әлі де өткір болып табылады және бүгінгі күні" жеңіл өлім " Жер шарының бірнеше елінде ғана заңдастырылды.

Эвтаназия түрлері

Қазіргі эвтаназия екі түрге бөлінеді – пассивті, медициналық көмек көрсетуді тоқтатуды білдіреді; және белсенді, оның барысында науқасқа жедел және ауыртпалықсыз өлімге әкелетін арнайы құралдар беріледі. Белсенді медициналық эвтаназияның үш түрі болуы мүмкін: пациенттің келісімінсіз (мысалы, егер пациент комада болса), оның орнына жақын туыстары немесе дәрігер процедураны мақұлдаған кезде; дәрігердің көмегімен; Тәуелсіз

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 11 беті

эвтаназия, онда пациент өзіне дәрі енгізеді немесе өзіне-өзі қол жұмсауға көмектесетін аппаратты қамтиды.

"Өлім құқығы" жас шектеулері

Эвтаназияға рұқсат етілген барлық елдердің ішінде тек Бельгия, Голландия, Швейцария және Люксембург оны балаларға қатысты қолдану мүмкіндігін ресми түрде заңдастырды. Басқа мемлекеттерде негізгі шектеу 18 жасқа дейінгі кәмелетке толмаған жас болып табылады. Бүгінгі таңда эвтаназияны қолдау: Албания. Бельгия. Люксембург. Нидерланды. Швейцария. Швеция. Люксембург. Германия. АҚШ-тың кейбір Штаттары.

Дәлелдер "үшін"

Бұл адамның өз өмірін заңнамалық және этикалық деңгейде басқаруға деген ұмтылысын толық жүзеге асыруға мүмкіндік береді.

Демократияның негізгі қағидасы-адам ең жоғары құндылық. Сондықтан мемлекет оның қажеттіліктерін, оның ішінде азаматтың өзінің өмір жолын аяқтағысы келетін тілегін қанағаттандыру үшін барлығын жасауы тиіс.

Эвтаназия-адамзаттың ең жоғары дәрежесі. Бұл гуманизм ілімінің негізі болып табылатын төзімсіз азап пен физикалық азапты біржола тоқтатуға мүмкіндік береді.

Мемлекеттер мұндай құқықты барлық азаматтар үшін емес, өз азаптарын шынымен жеңілдеткісі келетіндер үшін заңнамалық деңгейде іске асыруы керек.

Қарсы дәлелдер

Діни көзқарастар алғашқы тежегіш фактор болып табылады. Әлемдегі конфессиялардың айырмашылығына қарамастан, олардың барлығы дерлік әдейі өлтіруге тыйым салады, мұны "құдай өмір берді және оған билік етті"деп дәлелдейді. Өлімге әкелетін аурулармен үнемі күресу медицинаға тоқтап қалмауға, үнемі дамуға, жаңа дәрі-дәрмектер мен емдеу әдістерін іздеуге мүмкіндік береді. Эвтаназияны енгізу бұл процесті айтарлықтай баяулатуы мүмкін. Айналасындағылар үшін "ауыртпалық" болып табылатын физикалық тұрғыдан төмен адамдармен мүмкін проблемалар. Олардың ақаулары әлеуметтік қысымға және "жұмсақ өлімге"мәжбүрлеуге себеп болуы мүмкін. Эвтаназия кісі өлтіру әдістерінің біріне айналуы мүмкін, сонымен қатар қызмет ережелерін теріс пайдалану, медициналық қызметкерлерді пара алу, қасақана зиян келтіру және т.б. науқастың шынымен өлгісі келетінін түсіну өте қиын. Стресс, ұзаққа созылған депрессия, қоғамдық қысым немесе қауіп – қатер-мұның бәрі процедураны шешуге өтініш беруі мүмкін. Керемет емдеу жағдайлары толығымен алынып тасталды. Медицина науқастың қатерлі ісік ауруынан кейін кенеттен аяғына тұрған немесе 20 жастағы комадан кейін оралған жүздеген жағдайларды біледі: ешкім бұдан былай үміт артпаған кезде денсаулығы қалпына келді. Эвтаназиямен мұның бәрі алынып тасталады.

4.Иллюстрациялық материал: презентация(13 слайд ұсынылады).

5.Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6.Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1. Эвтаназия туралы түсінік?
2. Эвтаназияның қандай түрлерін білесіз?

№9 дәріс

1.Тақырыбы: Адамның репродуктивті құқықтарын қорғау. Азаматтардың ұрпақты болу құқықтарын қорғау саласындағы құқықтары мен міндеттері.

2.Мақсаты: Білім алушыларды репродуктивті денсаулықпен таныстыру. Репродуктивті құқық қорғау саласындағы азаматтардың құқықтары мен міндеттерін оқып үйрету.

3. Дәріс тезистері: 96-бап. Азаматтардың ұрпақты болу құқықтарын қорғау саласындағы құқықтары мен міндеттері

1. Азаматтардың:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 12 беті

- 1) ұрпақты болуды еркін таңдауға;
 - 2) ұрпақты болу денсаулығын сақтау және отбасын жоспарлау жөнінде көрсетілетін қызметтерді алуға;
 - 3) өзінің ұрпақты болу денсаулығының жай-күйі туралы дәйекті және толық ақпарат алуға;
 - 4) бедеуліктен емделуге, оның ішінде Қазақстан Республикасында рұқсат етілген, ұрпақты болудың қазіргі заманғы қосалқы әдістері мен технологияларын қолдана отырып емделуге;
 - 5) жыныстық жасушалар донорлығына;
 - 6) контрацепция әдістерін пайдалануға және еркін таңдауға;
 - 7) хирургиялық стерилизациялануға;
 - 8) жүктілікті жасанды түрде үзуге;
 - 9) өзінің ұрпақты болу құқықтарын қорғауға;
 - 10) балалардың санына және олардың некеде немесе некесіз тууының уақытына, туу аралығындағы ана мен баланың денсаулығын сақтау үшін қажетті аралық жиілікке қатысты шешімді ерікті түрде қабылдауға;
 - 11) жыныстық жасушаларды сақтауға құқығы бар.
2. Кәмелетке толмаған адамдардың ұрпақты болу денсаулығын сақтауға, сондай-ақ имандылық-жыныстық тәрбие алуға құқығы бар.
3. Азаматтар өздерінің ұрпақты болу құқықтарын жүзеге асыру кезінде басқа азаматтардың құқықтарын, бостандықтарын мен заңды мүдделерін сақтауға міндетті.

97-бап. Әйелдердің жүктілік, босану және босанғаннан кейінгі кезеңінде денсаулығын сақтау

1. Әйелдің жүктілік кезеңінде, босану кезінде және босанғаннан кейін, оның ішінде шарананы тірі туудың және өлі туудың халықаралық критерийлерімен айқындалатын мерзімінен бұрын босанғаннан кейін Қазақстан Республикасының аумағында рұқсат етілген әдістерді қолдана отырып, денсаулығын сақтауға және көмек алуға құқығы бар.
 2. Жүкті, босанатын және босанған әйелдерге денсаулық сақтау жүйесі ұйымдарында медициналық, консультациялық көмек тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шегінде ұсынылады.
 3. Жүктілік кезеңінде зерттеп-қарау, емдеу және медициналық араласу әйелдің немесе оның заңды өкілінің келісімімен ғана жүзеге асырылуы мүмкін.
- Зерттеп-қарауды, емдеуді және медициналық араласуды кешеуілдету әйелдің және баланың (шарананың) өміріне қауіп төндіретін жағдайларда зерттеп-қарауды, емдеуді және медициналық араласуды жүзеге асыру туралы шешімді дәрігер немесе дәрігерлік комиссия қабылдайды.

98-бап. Бедеуліктен емделу

1. Адамдардың денсаулық сақтау ұйымдарында, жекеше медициналық практикамен айналысатын жеке тұлғаларда қауіпсіз және тиімді әдістермен, оның ішінде Қазақстан Республикасының аумағында қолдануға уәкілетті орган Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасына сәйкес рұқсат еткен, ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын пайдалана отырып, олардың тиімділігі, қолданудың оңтайлы мерзімдері туралы, ықтимал асқынулар, медициналық және құқықтық салдарлары туралы толық әрі түбегейлі ақпаратты және олардың организмге әсер етуіне қатысты өзге де мәліметтерді міндетті түрде ала отырып, бедеуліктен емделуге құқығы бар.
2. Тіркелген, некеде тұрған адамдардың ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын өзара келісім бойынша ғана пайдалануға құқығы бар.

99-бап. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологиялары, клондау

1. Әйелдердің ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларына (жасанды инсеминацияға, жасанды ұрықтандыруға және эмбрионды имплантациялауға) құқығы бар.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 13 беті

2. Ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын жүргізудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган айқындайды.

3. Жыныспен байланысты аурулардың тұқым қуалау мүмкіндігі жағдайларын қоспағанда, ұрпақты болудың қосалқы әдістері мен технологияларын пайдалану кезінде болашақ баланың жынысын таңдауға жол берілмейді.

4. Адамның эмбрионын коммерциялық, әскери және өнеркәсіптік мақсаттар үшін алуға болмайды.

5. Қазақстан Республикасында адамды клондауға - генетикалық жағынан бірдей түрлерді өрбітіп-өсіруге тыйым салынады.

100-бап. Суррогат ана болу кезіндегі медициналық көмек

1. Суррогат ана болу суррогат ана (донорлық эмбрион енгізілгеннен кейін ұрықты көтеріп жеткізетін әйел) мен ықтимал ата-ана арасындағы шарт бойынша бала көтеруді және мерзімінен бұрын босану жағдайларын қоса алғанда, бала тууды білдіреді.

2. Медициналық-генетикалық зерттеп-қарау нәтижелерін қоса алғанда, психикалық, соматикалық және ұрпақты болу денсаулығының қанағаттанарлық жай-күйі туралы медициналық қорытынды алған жиырма жастан отыз бес жасқа дейінгі әйелдер суррогат ана бола алады.

3. Суррогат ананың, ықтимал ата-аналардың құқықтары мен міндеттері, баланың құқықтары және келісім-шарт жасасу тәртібі Қазақстан Республикасының неке (ерлі-зайыптылық) және отбасы туралы заңнамасымен реттеледі.

101-бап. Жыныстық жасушалар донорлығы және оларды сақтау

1. Он сегіз жастан отыз бес жасқа дейінгі, тәні мен психикасы сау, медициналық-генетикалық зерттеп-қараудан өткен азаматтардың жыныстық жасушалардың донорлары болуға құқығы бар.

2. Донорлардың өздерінің донорлық жыныстық жасушаларының кейінгі тағдыры туралы ақпаратқа құқығы жоқ.

3. Донорлықты жүргізудің және жыныстық жасушаларды сақтаудың тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган бекітеді.

102-бап. Контрацепцияны пайдалану

1. Азаматтардың контрацепция, оның ішінде медициналық контрацепция әдістері мен құралдарын таңдауға, сондай-ақ олардан бас тартуға құқығы бар.

2. Азаматтарға денсаулығының жай-күйін, жасын және өзіндік ерекшеліктерін ескере отырып, контрацепцияның қолайлы әдістері мен құралдарын жеке іріктеу жөніндегі медициналық көмек көрсетіледі.

103-бап. Хирургиялық стерилизациялау

1. Қаламаған жүктіліктің алдын алу әдісі ретінде хирургиялық стерилизациялау отыз бес жастан асқан немесе кемінде екі баласы бар азаматтарға қатысты, ал медициналық айғақтар мен кәмелеттік жастағы азаматтың келісімі болған жағдайда - жасына және балаларының бар-жоғына қарамастан жасалуы мүмкін.

2. Хирургиялық стерилизациялауды денсаулық сақтау ұйымдары, жеке медициналық практикамен айналысатын, осы қызметті жүзеге асыруға лицензиясы бар жеке тұлғалар осы операцияның біржола жасалатыны туралы міндетті түрде алдын ала хабардар ете отырып, азаматтың жазбаша келісімі бойынша ғана жүргізеді.

3. Хирургиялық стерилизациялауды жүргізудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган бекітеді.

104-бап. Жүктілікті жасанды түрде үзу

1. Әйелдің жүктілікті жасанды түрде үзуге құқығы бар.

Жүктілікті жасанды түрде үзудің алдын алу мақсатында дәрігерлер моральдық-этикалық,

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 14 беті

психологиялық және физиологиялық теріс салдарларды, ықтимал асқынуларды түсіндіруге бағытталған әңгімелер өткізуге міндетті.

2. Жүктілікті жасанды түрде үзу әйелдің қалауы бойынша жүктіліктің он екі аптаға дейінгі мерзімінде, әлеуметтік айғақтар бойынша - жүктіліктің жиырма екі аптаға дейінгі мерзімінде, ал жүкті әйелдің және (немесе) шарананың өміріне қатер төндіретін медициналық айғақтар болған кезде (шарананың дамуы мен жай-күйінің өмірмен сыйыспайтын туа біткен кемістігі түзелмейтін монотектік генетикалық аурулар болған кезде) - жүктіліктің мерзіміне қарамастан жасалады.

3. Кәмелетке толмаған адамның жүктілікті жасанды түрде үзуі олардың ата-аналарының немесе өзге де заңды өкілдерінің келісімімен жүргізіледі.

4. Емдеу-профилактикалық ұйымдарда әйелдің қалауы бойынша жүктілікті жасанды түрде үзуге дейін және одан кейін, контрацепция әдістері мен құралдарын жеке іріктеуді қоса алғанда, медициналық-әлеуметтік консультация өткізіледі.

5. Жүктілікті жасанды түрде үзудің тәртібі мен шарттарын уәкілетті орган бекітеді.

4.Иллюстрациялық материал: презентация(15 слайд ұсынылады).

5.Әдебиет: 1-қосымшаны қараңыз

6.Бақылау сұрақтары (Feedback кері байланысы):

1.Репродуктивті денсаулық дегеніміз не?

2. Адамның репродуктивті құқығын қорғаумен кім айналысады?

3. Репродуктивті құқықты қорғау аясындағы азаматтардың міндеттері мен құқықтары қандай?

№10 дәріс

1.Тақырыбы: Медицина қызметкерлерінің құқықтары мен міндеттері

2.Мақсаты: Білім алушылар денсаулық сақтау саласындағы ғылыми және білім беру қызметімен таныстыру.

3. Дәріс тезистері: Медицина қызметкері-бұл бейінді медициналық білімі бар және денсаулық сақтауға тікелей қатысы бар ұйымда еңбек қызметін жүзеге асыратын жеке тұлға.

Медицина қызметкерлері: өз біліктілігіне, лауазымдық нұсқаулықтарына, қызметтік және лауазымдық міндеттеріне сәйкес медициналық көмек көрсетуге; дәрігерлік құпияны сақтауға; атқарушы биліктің уәкілетті органы белгілеген тәртіппен және мерзімде білім беру және ғылыми ұйымдарда қосымша кәсіптік бағдарламалар бойынша оқыту арқылы кәсіби білім мен дағдыларды жетілдіруге міндетті.

Медицина қызметкерлерінің құқықтары

Оларға мыналар жатады:

* еңбек тәртібін, кәсіптің этикасы мен деонтологиясын сақтау

* қызметтік міндеттерін адал орындау

* жұмыс берушінің мүлкіне ұқыпты қарау

* дәрігерлік құпия немесе дербес деректер болып табылатын ақпарат пен мәліметтерді жария етпеу

* дәрігердің антын орындау (оны медициналық жоғары оқу орындарының түлектері қабылдайды)

* дәрілік препараттарды заңнамаға қатаң сәйкестікте тағайындау

* эвтаназияға тыйым салу

175 бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі

1. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің міндеттері Денсаулық сақтау жүйесі үшін кәсіби ғылыми-педагогикалық, медициналық және фармацевтикалық кадрларды даярлау, олардың біліктілігін арттыру және оларды қайта даярлау болып табылады.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		36 беттің 15 беті

2. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметі Қазақстан Республикасының Білім беру саласындағы заңнамасына сәйкес техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білім беру бағдарламаларын іске асыратын медициналық және фармацевтикалық білім беру ұйымдарында және білім беру ұйымдарының медициналық және фармацевтикалық факультеттерінде жүзеге асырылады. Медициналық білім беру бағдарламаларын іске асырудың міндетті шарты медициналық білім беру ұйымдарының клиникалық базалары - клиникалық бөлімшелерінің, сондай-ақ медициналық білім беру ұйымдарымен шарттар бойынша Медициналық және фармацевтикалық кадрларды даярлау үшін тиісті жағдайлар ұсынатын денсаулық сақтау ұйымдарының болуы болып табылады.

3. Мемлекеттік жалпыға міндетті стандарттарды және медициналық және фармацевтикалық мамандықтар бойынша үлгілік кәсіптік оқу бағдарламаларын, сондай-ақ жоғары медициналық білім беру ұйымдарының клиникалық базалары туралы ережені және оларға қойылатын талаптарды уәкілетті орган бекітеді.

4. Техникалық және кәсіптік, орта білімнен кейінгі, жоғары, жоғары оқу орнынан кейінгі және қосымша білімнің білім беру бағдарламаларын меңгерген адамдар үшін мемлекеттік үлгідегі білім туралы құжат, ал клиникалық мамандықтар бойынша маман сертификаты да олардың медициналық ұйымдарда лауазымдарға орналасуы үшін негіз болып табылады.

5. Жоғары оқу орнынан кейінгі медициналық және фармацевтикалық білім резидентураны, магистратураны және докторантураны қамтиды. Резидентура туралы ережені уәкілетті орган бекітеді.

6. Қосымша білім беру қосымша білім берудің білім беретін оқу бағдарламаларын іске асыратын медициналық білім беру және ғылым ұйымдарында жүзеге асырылады.

Қосымша білім берудің негізгі нысандары медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру және қайта даярлау болып табылады. Медицина және фармацевтика кадрларының біліктілігін арттыру және қайта даярлау тәртібін уәкілетті орган айқындайды.

7. Медицина және фармацевтика кадрларын даярлауды жоспарлауды уәкілетті орган, сондай-ақ денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдары саланың қажеттілігін ескере отырып, өз өкілеттіктері шегінде жүзеге асырады.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

Медицина қызметкері туралы анықтама берсеңіз?

Медицина қызметкерлерінің құқықтарын атап берсеңіз?

№11 дәріс

1.Тақырыбы: Мемлекеттік саясаттың принциптері және денсаулық сақтауды реттеу негіздері.

2.Мақсаты: Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы. Денсаулық сақтауды мемлекеттік реттеу.

3. Дәріс тезистері: 1) адамның мекендеу ортасы (бұдан әрі - мекендеу ортасы) - адамның тіршілік ету жағдайын айқындайтын, ортаның (табиғи және жасанды) табиғи, антропогендік және әлеуметтік факторларының жиынтығы;

2) АИТВ инфекциясы - адамның иммун тапшылығы вирусы туындатқан, иммундық жүйенің ерекше зақымдануымен сипатталатын және жүре пайда болған иммун тапшылығы синдромы қалыптасқанға дейін оның баяу бұзылуына алып келетін созылмалы инфекциялық ауру;

3) алғашқы көмек бойынша сертификатталған жаттықтырушы - алғашқы көмек пен базалық жүрек-өкпе реанимациясы бойынша қосымша даярлықтан өткен адам;

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 16 беті

4) анонимдік зерттеп-қарау - адамды жеке басын сәйкестендірмей, ерікті түрде медициналық зерттеп-қарау;

5) апат медицинасы - әлеуметтік, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше ахуалдардың (бұдан әрі - төтенше ахуалдар) медициналық-санитариялық салдарларының алдын алуға және оларды жоюға бағытталған, халық ауруларының алдын алуды және оларды емдеуді, санитариялық-эпидемияға қарсы және санитариялық-профилактикалық іс-шараларды, төтенше ахуалдарды жоюға қатысушылардың денсаулығын сақтауды және қалпына келтіруді, сондай-ақ авариялық-құтқару қызметтерінің қызметкерлеріне медициналық көмекті қамтитын медицина саласы;

6) әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры - аударымдар мен жарналарды жинақтауды жүргізетін, сондай-ақ медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау субъектілерінің көрсетілетін қызметтерін медициналық көрсетілетін қызметтерді сатып алу шартында көзделген көлемдерде және талаптармен сатып алу мен оларға ақы төлеуді және Қазақстан Республикасының заңдарында айқындалған өзге де функцияларды жүзеге асыратын коммерциялық емес ұйым;

7) әскери медицина - әскери-медициналық қызметтің ғылыми білімі (ғылыми-практикалық пәндер кешені) мен практикалық қызметінің жүйесін білдіретін, бейбіт уақытта және соғыс уақытында арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының әскерлерін, бөлімшелері мен ведомстволарын жан-жақты медициналық қамтамасыз етуді өзіне мақсат ететін медицина мен денсаулық сақтау саласы;

8) әскери-медициналық қызмет - әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелердің Қазақстан Республикасының заңдарында осы органдардың қызметін әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз етуге арналған әскери қызмет немесе мемлекеттік қызметтің ерекше түрі көзделген жиынтығы;

9) әскери-медициналық (медициналық) бөлімшелер - әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз етуді жүзеге асыратын, орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың және олардың аумақтық бөлімшелерінің құрылымдық бөлімшелері, сондай-ақ әскери-медициналық (медициналық) мекемелер (ұйымдар), өзге де бөлімшелер;

10) байыту (фортификация) - тағамдық өнімді өндіру немесе қайта өңдеу процесінде оған дәрумендерді, минералдарды және басқа да заттарды тағамдық және биологиялық құндылығын арттыру, сондай-ақ адамда олардың тапшы болуына байланысты аурулардың профилактикасы мақсатында енгізу;

11) бала (балалар) - он сегіз жасқа (кәмелетке) толмаған адам;

12) бейінді маман - жоғары медициналық білімі, денсаулық сақтау саласында сертификаты бар медицина қызметкері;

13) белгіленген (түпкілікті) санитариялық-қорғаныш аймағы - есептік (алдын ала) санитариялық-қорғаныш аймағын растау үшін шынайы зерттеулер мен өлшемдердің жылдық циклі нәтижелерінің негізінде айқындалатын санитариялық-қорғаныш аймағының аумағы;

14) белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттарын тегін және (немесе) жеңілдікті амбулаториялық қамтамасыз етуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың тізбесі - белгілі бір аурулары (жай-күйлері) бар Қазақстан Республикасы азаматтарының жекелеген санаттары бөлінісінде дәрілік заттардың, медициналық бұйымдар мен арнайы емдік өнімдердің атаулары мен сипаттамаларын қамтитын, амбулаториялық жағдайларда медициналық-санитариялық алғашқы көмек және мамандандырылған медициналық көмек көрсету кезінде тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде бюджет қаражаты және (немесе) әлеуметтік медициналық сақтандыру қорының активтері есебінен сатып алынатын дәрілік заттардың, медициналық бұйымдар мен арнайы емдік өнімдердің тізбесі;

15) биоаналогтық дәрілік препарат (биоаналог, биотектес дәрілік препарат, биосимиляр) - құрамында тіркелген биологиялық бірегей дәрілік препараттың немесе референттік дәрілік

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 17 беті

препараттың әсер етуші затының нұсқасы бар және ол бойынша сапа, биологиялық белсенділік, қауіпсіздік және тиімділік көрсеткіштері бойынша салыстырып зерттеулердің негізінде ұқсастығы (текстестігі) көрсетілген биологиялық дәрілік препарат;

16) биобанк - ғылыми және медициналық мақсаттар үшін биологиялық материалдарды мамандандырылған сақтау қоймасы;

17) биологиялық белсенді заттар - жануарлар мен адам организмінің патологиялық өзгерген функцияларын қалыпқа келтіретін табиғи жолмен алынатын заттар немесе олардың синтетикалық аналогтары;

18) биологиялық дәрілік препарат - әсер етуші заты биологиялық көзден өндірілген немесе бөліп алынған және оның қасиеттерін сипаттау мен сапасын бақылау үшін өндірістік процесті және оны бақылау әдістерін бағалай отырып, талдаудың биологиялық және физикалық-химиялық әдістерін ұштастыру қажет болатын дәрілік препарат;

19) биологиялық жолмен алынатын дәрілік препараттар - құрамында биологиялық заттарды (гормондар, цитокиндер, қанды ұйыту факторлары, инсулиндер, моноклондық антиденелер, ферменттер, колония ынталандырушы факторлар, тіндер жасушаларының базасында жасалған препараттар және биотехнологиялық әдістердің көмегімен алынған өзге де заттар) қамтитын препараттар;

20) биомедициналық зерттеу - мақсаты адамның өмірі, денсаулығы, аурулар, оларды диагностикалау, емдеу немесе олардың профилактикасы, сондай-ақ өмір процестерімен, аурулармен және денсаулықпен байланысты генетикалық және экологиялық факторлар туралы жаңа білімді ғылыми әдістермен алу болып табылатын зерттеу;

21) биотехнологиялық дәрілік препарат - биотехнологиялық процестердің және рекомбинанттық дезоксирибонуклеин қышқылы технологиясы, биологиялық белсенді ақуыздарды өндіруді кодтайтын гендердің бақыланатын экспрессиясы, гибридомдық технологиялар, моноклондық антиденелер немесе басқа да биотехнологиялық процестер пайдаланылатын әдістерді қолданудың көмегімен өндірілген дәрілік препарат;

22) биоэтика - өмір туралы ғылымның жаңа жетістіктерін қолданудың моральдық, әлеуметтік, құқықтық аспектілерін талдау мақсатында биомедициналық және гуманитарлық ғылымдарды біріктіретін пәнаралық ғылыми бағыт;

23) босандыру - босану актісінің табиғи немесе жасанды жолмен (аспаптық, қолдың көмегімен, дәрі-дәрмекпен) аяқталуы;

24) бөлшек саудада өткізу үшін дәрілік заттың саудалық атауына арналған шекті баға - бөлшек саудада өткізуді одан жоғары бағамен жүзеге асыруға болмайтын, бағалық реттеуге жататын дәрілік заттардың тізбесіне енгізілген дәрілік заттың саудалық атауына арналған баға;

25) бірегей дәрілік препарат - қауіпсіздігін, сапасы мен тиімділігін растайтын клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық толық зерттеулердің нәтижелерін қамтитын дерекнама негізінде әлемдік фармацевтика нарығында бірінші болып тіркелген және орналастырылған, жаңа әсер етуші заты бар дәрілік препарат;

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

Денсаулық сақтаудағы басым бағыттар қандай?

№12 дәріс

1.Тақырыбы: Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі принциптері мен міндеттері

2.Мақсаты: Мемлекеттік саясаттың принциптері мен міндеттері

3. Дәріс тезистері:

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 18 беті

1. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласындағы мемлекеттік саясат:

- 1) адамның құқықтарын сақтау;
- 2) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсетудің ізгілік, еріктілік, құпиялылық, атаулылық және қолжетімділік;
- 3) өмірлік қиын жағдайда жүрген адамдардың (отбасыларының), арнаулы әлеуметтік қызметтерді алуға тең мүмкіндіктерін қамтамасыз ету;
- 4) мемлекеттік органдардың арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсететін субъектілермен өзара іс-қимылы;
- 5) кешенділік;
- 6) әлеуметтік ықпалдасу және халықтың өмір сүру сапасын жақсарту;
- 7) кемсітпеушілік қағидаттарына негізделеді.

2. Арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласындағы мемлекеттік саясаттың негізгі міндеттері:

- 1) өмірлік қиын жағдай туындаған кезде оны еңсеру үшін жағдай жасау;
- 2) арнаулы әлеуметтік қызметтердің кепілдік берілген көлемімен қамтамасыз ету;
- 3) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету стандарттарын сақтауды қамтамасыз ету;
- 4) көрсетілетін арнаулы әлеуметтік қызметтердің мониторингі және оның сапасын бағалау жүйесін дамыту;
- 5) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету жүйесінің дамуын қамтамасыз ету;
- 6) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру;
- 7) арнаулы әлеуметтік қызметтер көрсету саласындағы халықаралық ынтымақтастықты дамыту болып табылады.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

№13 дәріс

1.Тақырыбы: Қазақстан Республикасының денсаулық сақтауды дамыту бағдарламасы.

2.Мақсаты: «Сапалы және қолжетімді медициналық қызмет әрбір азаматқа, Салауатты ұлт».

3. Дәріс тезистері:

Денсаулық – бұл әр адамның және бүкіл қоғамның баға жетпес байлығы. Ұлт денсаулығы – мемлекеттің күші! Денсаулық адамның ең қасиетті де құнды, қайталанбас, жоғалса орнына қиындықпен келетін, орны толмас асыл қазынасы. Ұлы ойшыл Сократқа кезінде мынадай сұрақ қойыпты: «Адамға өмірде не қымбат, байлық па, даңқ па?». Сонда Сократ: «Байлық та, атақ та, даңқ та адамды шын бақытты ете алмайды. Дені сау кедей ауру патшадан бақыттырақ», – деп жауап берген екен. Яғни, адам бақытты болу үшін оған денсаулық керек. Сондықтан соңғы кезде елімізде денсаулық сақтау саласын мемлекет тарапынан қайта дамытуға айрықша көңіл бөліне бастады. Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Тоқаев өткен жылғы Жолдауында денсаулық сақтау жүйесінің тиімділігін арттыруға ерекше назар аударды. Бұл ретте Президент тапсырмасын орындау мақсатында Қазақстан Үкіметінің 2021 жылғы 12 қазандағы қаулысымен «Дені сау ұлт» әрбір азамат үшін сапалы және қолжетімді денсаулық сақтау ұлттық жобасы бекітіліп, жүзеге асырылуда. Жобаның мақсаты – әрбір азамат үшін сапалы және қолжетімді денсаулық сақтауды қамтамасыз ету, ол 2025 жылға дейін есептелген және төрт түрлі бағытта жүзеге асырылады: Бірінші бағыт – медициналық көмектің қолжетімділігі мен сапасын арттыру. Екінші бағыт – эпидемиялық болжау мен ден қоюдың заманауи жүйесін қалыптастыру. Үшінші бағыт – отандық фармацевтика саласының дамуына ықпал ету. Төртінші бағыт – салауатты өмір салтын ұстанатын халықтың үлесін арттыруға және бұқаралық спортты дамытуға бағытталған іс-шаралар. Мемлекеттің басты басымдығы

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 19 беті

ерқашан адам денсаулығын сақтау болып табылады. Адам денсаулығын сақтау құқығына Қазақстан Республикасы Конституциясының 29-бабы кепілдік береді. «Дені сау ұлт» ұлттық жобасының қабылдануы да тегін емес, себебі қазіргі коронавирустық пандемия әсерінен туындаған экономикалық залал, еліміздің қиын кезеңге аяқ басуының белгісі болып табылады. Осындай қиын-қыстау кезеңде ұлттың денсаулығын көтеру ел экономикасын дамытуға байланысты. Егер елдердің табыс деңгейі мен өлім арасындағы корреляцияны қарастыратын болсақ, онда байланыс тікелей байқалады: ел неғұрлым бай болса, өлім деңгейі соғұрлым төмен және өмір сүру ұзақтығы жоғары болады. Ұлттық жобаның бірінші бағытын жүзеге асыру үшін халықтың медициналық қызмет сапасына қанағаттану деңгейін 80%-ға дейін арттыру көзделген. Ауылдық елді мекендер, оның ішінде тірек және спутниктік ауылдар бастапқы медициналық-санитарлық көмек ұйымдарымен толықтай қамтамасыз етіледі. Ұлттық жоба аясында жүкті әйелдер мен балалардың денсаулығын сақтау үшін бірнеше шара қарастырылған. Біріншіден, жүкті әйелдерді босанғанға дейінгі бақылаумен қамту көзделген. Екіншіден, 1 жасқа дейінгі балаларды проактивті бақылаумен және скринингтермен қамтамасыз ету қарастырылған. Үшіншіден, 8 өңірде балаларды оңалтуға арналған 8 орталық және 2 ерте араласу орталығын қосымша ашу жоспарланған. Бұл мүмкіндігі шектеулі балаларды медициналық оңалтумен қамтуды 3 есеге (18%-дан 60%-ға) дейін арттыруға мүмкіндік береді. Ұлттық жобаның екінші бағытында биоқауіпсіздік және сәйкестікті бағалау саласындағы халықаралық стандарттарға сәйкес келетін санитарлық-эпидемиялық сараптама зертханаларының үлесін үштен бірге дейін арттыру жоспарланған. Аталған жобаның үшінші бағытында Мемлекет басшысының өткен жылғы 1 қыркүйектегі Жолдауында айтылған тапсырмалар ескерілген.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

№14 дәріс

1.Тақырыбы: Медициналық ұйымдарды аккредиттеу, аттестациялау, лицензиялау және аттестаттау тәртібі және т.б.

2.Мақсаты: Денсаулық сақтау субъектілерін аккредиттеу тәртібі

3. Дәріс тезистері: Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 1 маусымдағы № ҚР ДСМ-59/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 2 маусымда № 20809 болып тіркелді.

1) рұқсаттық бақылау – рұқсат беру органдарының рұқсат және (немесе) рұқсатқа қосымша берілгенге дейін өтініш берушінің біліктілік немесе рұқсат беру талаптарына сәйкестігін тексеруге бағытталған қызметі, сондай-ақ, олар берілгеннен кейін лицензиаттардың және екінші санаттағы рұқсатты иеленушілердің Қазақстан Республикасының рұқсаттар және хабарламалар туралы заңнамасын сақтауын қамтамасыз ету;

2) электрондық цифрлық қолтаңба (бұдан әрі – ЭЦҚ) - электрондық цифрлық қолтаңба құралдарымен жасалған және электрондық құжаттың дұрыстығын, оның тиесілілігін және мазмұнының өзгермейтіндігін растайтын электрондық цифрлық нышандар терімі;

3) "электрондық үкіметтің" веб-порталы – нормативтік құқықтық базаны қоса алғанда, бүкіл шоғырландырылған үкіметтік ақпаратқа және электрондық нысанда көрсетілетін мемлекеттік қызметтерге, табиғи монополиялар субъектілерінің желілеріне қосуға техникалық шарттарды беру жөніндегі қызметтерге және квазимемлекеттік сектор субъектілерінің қызметтеріне қол жеткізудің бірыңғай терезесі болатын ақпараттық жүйе.

3. Мемлекеттік қызмет көрсетілетін қызметті алушының орналасқан жері бойынша көрсетіледі.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 20 беті

4. Мемлекеттік қызмет көрсету процесінің сипаттамасын, нысанын, мазмұнын мен нәтижесін, сондай – ақ мемлекеттік қызмет көрсету ерекшеліктері ескеріле отырып, өзге де мәліметтерді қамтитын мемлекеттік қызмет көрсетуге қойылатын негізгі талаптардың тізбесі осы Қағидаларға 1-қосымшаға сәйкес "Медициналық қызметке лицензия беру" мемлекеттік көрсетілетін қызмет тізбеде (бұдан әрі – Тізбе) жазылған.

2-тарау. "Медициналық қызметке лицензия беру" мемлекеттік қызмет көрсету тәртібі

6. Қазақстан Республикасының аумағында медициналық қызметті жүзеге асыру үшін жеке немесе заңды тұлғалар (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті алушы) Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитетінің аумақтық департаменттеріне (бұдан әрі – көрсетілетін қызметті беруші) Тізбенің 8-тармағында белгіленген және электрондық цифрлық қолтаңбамен куәландырылған құжаттарды қоса бере отырып, осы Қағидаларға 2 немесе 3-қосымшаларға сәйкес нысандар бойынша өтінішті "электрондық үкімет" веб-порталы арқылы "www.egov.kz", "www.elicense.kz" (бұдан әрі – портал) жібереді.

Ескерту. 6-тармақ жаңа редакцияда - ҚР Денсаулық сақтау министрінің 30.05.2023 № 91 (алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік алпыс күн өткен соң қолданысқа енгізіледі) бұйрығымен.

7. Көрсетілетін қызметті беруші құжаттар келіп түскен күні оларды қабылдауды және тіркеуді жүзеге асырады.

Көрсетілетін қызметті алушы жұмыс уақыты аяқталғаннан кейін, демалыс және мереке күндері жүгінген жағдайда, Қазақстан Республикасының еңбек заңнамасына сәйкес өтінішті қабылдау және мемлекеттік қызметті көрсету нәтижесін беру келесі жұмыс күні жүзеге асырылады.

8. Көрсетілетін қызметті беруші "электрондық үкімет" веб – порталында тіркелген пайдаланушының ұялы байланысының абоненттік нөмірі арқылы ұсынылған көрсетілетін қызметті алушының (құжат иесінің) келісімі болған кезде, іске асырылған интеграция (бұдан әрі – сервис) арқылы цифрлық құжаттар сервисінен бір реттік парольді беру арқылы немесе қысқа мәтіндік хабарлама жіберу арқылы "электрондық үкімет" веб-порталының хабарламасына жауап ретінде мәліметтерді алады:

- 1) жеке басын куәландыратын құжаттар туралы;
- 2) көрсетілетін қызметті алушыны заңды тұлға немесе дара кәсіпкер ретінде мемлекеттік тіркеу (қайта тіркеу) туралы;
- 3) медициналық қызметке лицензияның бар/жоғы туралы;
- 4) меншік құқығын немесе жалға алу шартын немесе жылжымайтын мүлікті (несиені) өтеусіз пайдалану немесе мүлікті сенімгерлік басқару шартын немесе мемлекеттік-жекешелік әріптестік шартын ("электрондық үкімет" шлюзінде (бұдан әрі – ЭҮШ) мәліметтер болған жағдайда) куәландыратын;

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

№15 дәріс

1.Тақырыбы: Денсаулық сақтау ұйымдарының қызметін реттейтін Қазақстан Республикасының Конституциясы, Кодекстері.

2.Мақсаты: Қазақстан Республикасының Кодексі

3. Дәріс тезистері: Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы Қазақстан Республикасының 2020 жылғы 7 шілдедегі № 360-VI ҚРЗ Кодексі.

1-бап. Осы Кодексте пайдаланылатын негізгі ұғымдар

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 21 беті

- 2-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасы
- 3-бап. Осы Кодексте реттелетін қатынастар
- 4-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының мақсаты мен міндеті
- 5-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасының қағидаттары
- 6-бап. Қазақстан Республикасы Үкіметінің құзыреті
- 7-бап. Уәкілетті органның құзыреті
- 8-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік органның құзыреті
- 9-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті
- 10-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік органның құзыреті
- 11-бап. Әскери-медициналық (медициналық), сот-медициналық, сот-наркологиялық, сот-психиатриялық бөлімшелері бар орталық атқарушы органдар мен өзге де орталық мемлекеттік органдардың құзыреті
- 12-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың жергілікті өкілді және атқарушы органдарының құзыреті
- 13-бап. Облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың және астананың денсаулық сақтауды мемлекеттік басқарудың жергілікті органдарының құзыреті
- 14-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ұлттық оператордың өкілеттіктері
- 15-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтердің сапасы жөніндегі біріккен комиссия
- 16-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік органдар мен қоғамдық бірлестіктердің ведомствоаралық өзара іс-қимылы
- 17-бап. Денсаулық сақтау саласындағы қызметті лицензиялау
- 18-бап. Адамның ағзаларын (ағзасының бөлігін) және (немесе) тіндерін (тінінің бөлігін), қан мен оның компоненттерін Еуразиялық экономикалық одаққа мүше болып табылмайтын мемлекеттерден Қазақстан Республикасының аумағына әкелуді және Қазақстан Республикасының аумағынан осы мемлекеттерге әкетуді лицензиялау
- 19-бап. Денсаулық сақтау саласындағы рұқсаттар
- 20-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық қорытынды беру
- 21-бап. Патогенді биологиялық агенттермен жұмыс істеуге рұқсатты және оған қосымшаны беру
- 22-бап. Өнімді мемлекеттік тіркеу туралы куәлік беру
- 23-бап. Дәрілік затқа немесе медициналық бұйымға тіркеу куәлігін беру
- 24-бап. Денсаулық сақтау саласындағы хабарламалар
- 25-бап. Денсаулық сақтау саласындағы аккредиттеу
- 26-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мамандарды кәсіптік құзыреттілікке аттестаттау
- 27-бап. Денсаулық сақтау саласындағы маман мен менеджерді сертификаттау
- 28-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау туралы жалпы ережелер
- 29-бап. Апелляциялық комиссияның шағымды қарау тәртібі
- 30-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылау
- 31-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар
- 32-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 22 беті

- 33-бап. Медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі
- 34-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай медициналық қызметтер (көмек) көрсету саласындағы профилактикалық бақылау
- 35-бап. Медициналық көрсетілетін қызметтер (көмек) сапасына сараптама
- 36-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалау
- 37-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар
- 38-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары
- 39-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асыратын лауазымды адамдарды әлеуметтік қорғау
- 40-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік бақылау мен қадағалауды жүзеге асыру кезінде тексерулер жүргізудің ерекше тәртібі
- 41-бап. Халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы жоспардан тыс тексеру түріндегі мемлекеттік бақылау мен қадағалау
- 42-бап. Бақылау мен қадағалау субъектісіне (объектісіне) бару арқылы халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық бақылау
- 43-бап. Өнімді іріктеу және оған санитариялық-эпидемиологиялық сараптама жүргізу
- 44-бап. Бақылау мен қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық бақылау
- 45-бап. Бақылау мен қадағалау субъектісіне (объектісіне) бармай халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы профилактикалық бақылаудың түрлері
- 46-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық сараптама
- 47-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық зертханалық зерттеулер жүргізу тәртібі
- 48-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит
- 49-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит жүргізу жөніндегі қызметті жүзеге асыратын аудиторларға қойылатын талаптар
- 50-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық аудит рәсімі
- 51-бап. Өндірістік бақылау
- 52-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылау
- 53-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыратын лауазымды адамдар
- 54-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы мемлекеттік бақылауды жүзеге асыру кезіндегі лауазымды адамдардың құқықтары
- 55-бап. Бақылау субъектісіне (объектісіне) бармай дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы профилактикалық бақылау
- 56-бап. Денсаулық сақтау саласындағы жарнама
- 57-бап. Цифрлық денсаулық сақтаудың негіз қалаушы қағидаттары
- 58-бап. Осы тарауда пайдаланылатын негізгі ұғымдар
- 59-бап. Цифрлық денсаулық сақтау саласындағы қызмет
- 60-бап. Цифрлық денсаулық сақтау объектілері мен субъектілерінің өзара іс-қимылы
- 61-бап. Цифрлық денсаулық сақтау субъектілерінің жауаптылығы
- 62-бап. Жеке тұлғалардың дербес медициналық деректерін қорғауды қамтамасыз ету
- 63-бап. Денсаулық сақтау субъектілері
- 64-бап. Медициналық қызметтің түрлері

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 23 беті

- 65-бап. Денсаулық сақтау инфрақұрылымын дамыту
- 66-бап. Денсаулық сақтау саласындағы мемлекеттік-жекешелік әріптестік
- 67-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздері
- 68-бап. Медициналық көмектің көлемдерін қаржыландыру
- 69-бап. Денсаулық сақтау жүйесін қаржылық қамтамасыз ету көздерін пайдалану
- 70-бап. Ұлттық денсаулық сақтау шоттары
- 71-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастық
- 72-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың басым бағыттары
- 73-бап. Денсаулық сақтау саласындағы халықаралық ынтымақтастықтың экономикалық және құқықтық негіздері
- 74-бап. Қоғамдық денсаулықты сақтаудың басым бағыттары
- 75-бап. Қоғамдық денсаулық сақтау саласындағы статистикалық байқау
- 76-бап. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз ету кепілдігі
- 77-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары
- 78-бап. Балалардың құқықтары
- 79-бап. Қазақстан Республикасының азаматтары мен отбасының репродуктивтік құқықтарын қорғау саласындағы құқықтары
- 80-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының міндеттері
- 81-бап. Жүкті әйелдер мен аналардың денсаулық сақтау саласындағы құқықтары мен міндеттері
- 82-бап. Дара кәсіпкерлер мен заңды тұлғалардың жұмыскерлердің денсаулығын сақтау жөніндегі міндеттері
- 83-бап. Қандастардың, шетелдіктердің, азаматтығы жоқ адамдардың және өзге де адамдардың құқықтары мен міндеттері
- 84-бап. Аурулардың профилактикасы және саламатты өмір салтын қалыптастыру
- 85-бап. Профилактикалық екпелерді жүргізу
- 86-бап. Медициналық қарап-тексеру
- 87-бап. Скринингтік зерттеулер
- 88-бап. Динамикалық байқау
- 89-бап. Еңбекке уақытша жарамсыздыққа сараптама
- 90-бап. Алғашқы көмек
- 91-бап. Мектепке дейінгі және мектеп медицинасы
- 92-бап. Он жастан он сегіз жасқа дейінгі кәмелетке толмағандар мен жастарға репродуктивтік және психикалық денсаулықты сақтау бойынша көрсетілетін қызметтерді ұсыну ерекшеліктері
- 93-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық қызмет жүйесі
- 94-бап. Мемлекеттік санитариялық-эпидемиологиялық нормалау
- 95-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық талаптар
- 95-1-бап. Патогенді және өнеркәсіптік микроорганизмдер коллекциясы
- 96-бап. Халықты гигиеналық оқыту
- 97-бап. Гигиеналық оқыту жөніндегі қызметті жүзеге асыратын тұлғаларға қойылатын талаптар
- 98-бап. Туберкулез профилактикасы
- 99-бап. АИТВ инфекциясының профилактикасы
- 100-бап. Медициналық қалдықтардың айналысы
- 101-бап. Медициналық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сақтау, залалсыздандыру, көму және (немесе) пайдалану жөніндегі қызметті жүзеге асыратын тұлғаларға қойылатын талаптар
- 102-бап. Санитариялық-эпидемияға қарсы, санитариялық-профилактикалық іс-шаралар

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 24 беті

- 103-бап. Қазақстан Республикасының аумағын санитариялық қорғау
- 104-бап. Эпидемиялардың, инфекциялық аурулардың пайда болу қаупі төнген жағдайда шектеу іс-шараларын, оның ішінде карантин енгізу жағдайлары
- 105-бап. Инфекциялық, паразиттік аурулар және (немесе) улану оқиғаларын тіркеу және тергеп-тексеру
- 106-бап. Кәсіптік аурулар және (немесе) улану оқиғаларын тіркеу және тергеп-тексеру
- 107-бап. Дезинфекция, дезинсекция және дератизация
- 108-бап. Инфекциялық емес аурулардың, оның ішінде кәсіптік аурулардың және жарақаттанудың профилактикасы
- 109-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарға тәуелділіктің профилактикасы
- 110-бап. Темекі бұйымдарын, оның ішінде қыздырылатын темекісі бар бұйымдарды, қорқорға арналған темекіні, қорқор қоспасын, темекі қыздыруға арналған жүйелерді, тұтынудың электрондық жүйелерін және оларға арналған сұйықтықтарды және алкогольді тұтыну профилактикасы және оны шектеу
- 111-бап. Темір тапшылығы жай-күйінің профилактикасы
- 112-бап. Йод тапшылығы ауруларының профилактикасы
- 113-бап. Халық денсаулығы және қоршаған орта
- 114-бап. Санитариялық-эпидемиологиялық мониторинг
- 115-бап. Медициналық көмекті ұйымдастыру
- 116-бап. Медициналық көмек көрсету деңгейлері
- 117-бап. Медициналық көмек нысандары
- 118-бап. Психиатриялық көмек көрсетілетін азаматтардың құқықтары мен мүдделерін қорғау
- 119-бап. Ауылдық денсаулық сақтау деңгейінде медициналық көмекті ұйымдастыру ерекшеліктері
- 120-бап. Медициналық көмек түрлері
- 121-бап. Жедел медициналық жәрдем
- 122-бап. Дәрігерге дейінгі медициналық көмек
- 123-бап. Медициналық-санитариялық алғашқы көмек
- 124-бап. Мамандандырылған, оның ішінде жоғары технологиялық медициналық көмек
- 125-бап. Медициналық оңалту
- 126-бап. Паллиативтік медициналық көмек
- 127-бап. Мейіргерлік қызмет
- 128-бап. Медициналық көмек көрсетудің интеграцияланған моделі
- 129-бап. Қашықтықтан медициналық қызметтер көрсетудің ерекшеліктері
- 130-бап. Зертханалық диагностика
- 131-бап. Патологиялық-анатомиялық диагностика
- 132-бап. Дәстүрлі медицина. Емшілік
- 133-бап. Денсаулық сақтау технологияларын бағалау
- 134-бап. Пациенттердің құқықтары
- 135-бап. Пациенттердің міндеттері
- 136-бап. Медициналық көмектен бас тарту құқығы
- 137-бап. Пациенттің келісімінсіз медициналық көмек көрсету
- 138-бап. Медициналық көмек көрсетуді ұйымдастыру стандарттарын әзірлеуге қойылатын талаптар
- 139-бап. Әскери қызметшілерді, ғарышкерлікке кандидаттарды, ғарышкерлерді, арнаулы мемлекеттік және құқық қорғау органдарының қызметкерлерін, олардың отбасы мүшелерін, құқық қорғау органдарының зейнеткерлерін, сондай-ақ әскери қызметтен, арнаулы

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 25 беті

мемлекеттік органдар қызметінен босатылған азаматтарды әскери-медициналық (медициналық) қамтамасыз ету

140-бап. Әскери-дәрігерлік сараптама

141-бап. Сот-медициналық, сот-психиатриялық және сот-наркологиялық сараптамалар

142-бап. Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметшілері мен азаматтарының жекелеген санаттарына медициналық көмек көрсету

143-бап. Ұстап алынған, күзетпен қамауға алынған, арнаулы мекемелерге орналастырылған, қылмыстық-атқару (пенитенциарлық) жүйесінің тергеу изоляторлары мен мекемелерінде ұсталатын адамдарға медициналық көмек көрсету

144-бап. Спортшылар мен жаттықтырушыларға медициналық көмек көрсету

145-бап. Хирургиялық араласу, қан, оның компоненттерін құю және диагностиканың инвазиялық әдістерін қолдану тәртібі

146-бап. Қосалқы репродуктивтік әдістер мен технологиялар

147-бап. Клондау

148-бап. Жыныстық жасушалардың, репродуктивтік ағзалар тіндерінің донорлығы

149-бап. Контрацепцияны пайдалану

150-бап. Жүктілікті жасанды ұзу

151-бап. Хирургиялық стерилизация

152-бап. Химиялық кастрациялау

153-бап. Биологиялық өлімді, мидың біржола семуін анықтау. Ағзалардың функцияларын демеу жөніндегі жасанды шараларды жалғастыру, тоқтату жағдайлары

154-бап. Эвтаназия

155-бап. Анатомиялық сый

156-бап. Жыныстық тиістілігін өзгерту

157-бап. Туберкулезбен ауыратын адамдарға медициналық көмек көрсету

158-бап. Туберкулезбен ауыратын адамдарды мәжбүрлеп емдеуге жіберу негізі мен тәртібі

159-бап. Туберкулезбен ауыратын немесе бұрын ауырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

160-бап. АИТВ инфекциясын жұқтырған адамдарға медициналық көмек көрсету

161-бап. АИТВ инфекциясын жұқтырған адамдарды әлеуметтік және құқықтық қорғау

162-бап. АИТВ инфекциясына зерттеліп-қаралу

163-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдардың құқықтары

164-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдардың құқықтары мен мүдделерін қорғау

165-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмекті ұйымдастыру

166-бап. Психиатриялық куәландыру

167-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға медициналық көмек көрсету

168-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарына емдеуге жатқызу

169-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымның стационарынан шығару

170-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 26 беті

- 171-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары
- 172-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылығы (ауруы) бар адамды мәжбүрлеп емдеуге ресімдеу
- 173-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылығы (ауруы) бар адамды мәжбүрлеп емдеуді ұйымдастыру
- 174-бап. Психикаға белсенді әсер ететін заттарды тұтынуға байланысты психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылығы (ауруы) бар адамды психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсететін ұйымнан шығару
- 175-бап. Психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсету кезінде қауіпсіздікті қамтамасыз ету шаралары
- 176-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарды динамикалық байқау
- 177-бап. Орфандық аурулар кезінде медициналық көмек көрсету
- 178-бап. Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтары
- 179-бап. Адамдарды уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарына орналастыру негіздері
- 180-бап. Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарына орналастырылатын адамдарды қабылдау және тіркеу
- 181-бап. Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарында ұстау режимі
- 182-бап. Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарына орналастырылатын адамдардың құқықтары мен міндеттері
- 183-бап. Уақытша бейімдеу және детоксикация орталықтарына орналастырылған адамдарды босату
- 184-бап. Ұлттық алдын алу тетігі
- 185-бап. Үйлестіру кеңесі
- 186-бап. Ұлттық алдын алу тетігінің қатысушыларына қойылатын талаптар
- 187-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының құқықтары
- 188-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының міндеттері
- 189-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушысының өкілеттігін тоқтату
- 190-бап. Алдын ала барудың түрлері мен мерзімділігі
- 191-бап. Алдын ала бару тәртібі
- 192-бап. Ұлттық алдын алу тетігі қатысушыларының жыл сайынғы жинақталған баяндамасы
- 193-бап. Құпиялылық
- 194-бап. Уәкілетті мемлекеттік органдардың ұлттық алдын алу тетігінің қатысушыларымен өзара іс-қимылы
- 195-бап. Медициналық көмектің көлемі
- 196-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі
- 197-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін қалыптастыру қағидаттары
- 198-бап. Тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде медициналық көмек көрсету мақсаттары
- 199-бап. Денсаулық сақтау саласындағы ең төмен әлеуметтік стандарттар
- 200-бап. Міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіндегі медициналық көмек
- 201-бап. Ерікті медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмек
- 201-1-бап. Жүктелген медициналық сақтандыру шеңберіндегі медициналық көмек
- 202-бап. Ақылы қызметтер көрсету және өзге де көздер есебінен ұсынылатын медициналық көмек

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 27 беті

- 203-бап. Донорлық, қанды, оның компоненттерін дайындау және қан препараттарын өндіру
- 204-бап. Донорлық, қанды, оның компоненттерін дайындау және қан препараттарын өндіру саласында қызметті жүзеге асыратын денсаулық сақтау ұйымдары мен өзге де ұйымдар
- 205-бап. Донорлық қанның, оның компоненттері мен препараттарының қауіпсіздігі мен сапасын қамтамасыз ету
- 206-бап. Қан мен оның компоненттері донорларының құқықтары мен міндеттері
- 207-бап. Донорды медициналық зерттеп-қарау
- 208-бап. Донорға берілетін кепілдіктер, жұмыс берушілер мен ұйымдардың қан мен оның компоненттерінің донорлығын дамыту бойынша құқықтары мен міндеттері
- 209-бап. Ағзаларды (ағзаның бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) трансплантаттау және оларды алу шарттары
- 210-бап. Ағзаларды (ағзаның бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) тірі кезіндегі донордан трансплантаттау тәртібі
- 211-бап. Ағзаларды (ағзаның бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) трансплантаттауды үйлестіру және сүйемелдеу
- 212-бап. Ағзаларды (ағзаның бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) қайтыс болғаннан кейінгі донордан трансплантаттау тәртібі
- 213-бап. Ағзалар (ағзаның бөлігі) және (немесе) тіндер (тіннің бөлігі) доноры мен реципиентінің құқықтары
- 214-бап. Жұмыс берушілер мен ұйым басшыларының ағзалардың (ағза бөлігінің) және (немесе) тіндердің (тін бөлігінің) донорлығын дамытуды қамтамасыз ететін жағдайлар жасау жөніндегі міндеттері
- 215-бап. Гемопоездік дің жасушалары (сүйек кемігі) донорларының тіркелімі
- 216-бап. Жасанды ағзаларды (ағзаның бөлігін) және (немесе) тіндерді (тіннің бөлігін) трансплантаттау
- 217-бап. Адам ағзаларын (ағзасының бөлігін) және (немесе) тіндерін (тінінің бөлігін), гемопоездік дің жасушаларын (сүйек кемігін), донорлық лимфоциттерді, жыныстық жасушаларды, эмбриондарды әкелу, әкету үшін негіздер
- 218-бап. Қан мен оның компоненттерін, адамның биологиялық материалдарының үлгілерін әкелу, әкету негіздері
- 219-бап. Адам ағзаларын (ағзасының бөлігін) және (немесе) тіндерін (тінінің бөлігін), қан мен оның компоненттерін әкелу, әкету тәртібі
- 220-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің субъектілері және оны жүзеге асыру шарттары
- 221-бап. Денсаулық сақтау саласындағы білім беру қызметінің ерекшеліктері
- 222-бап. Резидентура
- 223-бап. Медициналық білім беру бағдарламалары бойынша білім алушыларды, түлектерді және денсаулық сақтау саласындағы мамандарды бағалау
- 224-бап. Қазақстан Республикасы медицина қызметкерінің кәсіптік анты
- 225-бап. Ғылыми қызметтің субъектілері
- 226-бап. Ғылыми қызметті басқару
- 227-бап. Биомедициналық зерттеулер
- 228-бап. Биоэтика жөніндегі комиссиялар
- 229-бап. Биобанктер
- 230-бап. Фармацевтикалық қызмет түрлері
- 232-бап. Дәрілік препараттар мен медициналық бұйымдарды дайындау
- 233-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды көтерме және бөлшек саудада өткізу
- 234-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың айналысы саласының жүйесі

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 28 беті

- 235-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды әзірлеу
- 236-бап. Дәрілік заттарды клиникаға дейінгі (клиникалық емес) зерттеулер және медициналық бұйымдардың биологиялық әсерін бағалауды зерттеулер (сынаулар)
- 237-бап. Медициналық бұйымдарды техникалық сынаулар
- 238-бап. Дәрілік заттарды, медициналық бұйымдарды клиникалық зерттеулер және тірі организмнен тыс (in vitro) диагностика үшін медициналық бұйымдарды клиникалық-зертханалық сынаулар
- 239-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға сараптама
- 240-бап. Қазақстан Республикасының Мемлекеттік фармакопеясы
- 241-бап. Қазақстан Республикасында тіркелген дәрілік заттар мен медициналық бұйымдардың сапасын бағалау
- 242-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды таңбалау
- 243-бап. Озық терапияның дәрілік заттарын қолдану
- 244-бап. Тиісті фармацевтикалық практикалар жөніндегі фармацевтикалық инспекторат
- 245-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарға бағаларды мемлекеттік реттеу
- 246-бап. Медициналық көмектің ең төмен, базалық және қосымша көлемдерін көрсетуге арналған дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу
- 247-бап. Бірыңғай дистрибьютор
- 248-бап. Бірыңғай дистрибьютордың дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сатып алу қағидаттары
- 249-бап. Бірыңғай оператордың өкілеттігі
- 250-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды сақтау, тасымалдау және жою
- 251-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелу тәртібі
- 252-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды Қазақстан Республикасының аумағына әкелуге рұқсат етілген тұлғалар
- 253-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (белсенді фармацевтикалық субстанциялардың) стандартты үлгілерін және олардың қоспаларын жеке пайдалану және өзге де коммерциялық емес мақсаттар үшін Қазақстан Республикасының аумағына әкелу
- 254-бап. Уәкілетті орган мен кеден ісі саласындағы уәкілетті органның өзара іс-қимылы
- 255-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды, сондай-ақ клиникаға дейінгі (клиникалық емес) және клиникалық зерттеулердің биологиялық материалын, фармацевтикалық субстанциялардың (белсенді фармацевтикалық субстанциялардың) стандартты үлгілерін және олардың қоспаларын Қазақстан Республикасының аумағынан әкету тәртібі
- 256-бап. Медициналық техниканы монтаждау, жөндеу, оған техникалық және метрологиялық қызмет көрсету
- 257-бап. Медициналық бұйымдардың тиімділігіне, қауіпсіздігі мен сапасына қойылатын жалпы талаптар
- 258-бап. Қолданудың ықтимал тәуекелі дәрежесіне қарай медициналық бұйымдардың қауіпсіздігін сыныптау және қауіпсіздігін қайта сыныптау
- 259-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды қолдануды тоқтата тұру, тыйым салу немесе айналыстан алып қою не шектеу
- 260-бап. Жалған, контрафактілік дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар
- 261-бап. Фармакологиялық қадағалау және медициналық бұйымдар қауіпсіздігінің, сапасы мен тиімділігінің мониторингі

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 29 беті

- 262-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдар туралы ақпарат
263-бап. Қазақстандық ұлттық дәрілік формуляр
264-бап. Дәрілік заттарды ұтымды пайдалану
265-бап. Дәрілік заттар мен медициналық бұйымдарды ілгерілету этикасы
266-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадр ресурстарын ұлттық есепке алу жүйесі
267-бап. Денсаулық сақтау саласындағы салалық біліктілік жүйесінің ерекшеліктері
268-бап. Денсаулық сақтау саласындағы кадр саясатын іске асыру қағидаттары
269-бап. Денсаулық сақтау қызметкерлерін үздіксіз кәсіптік дамыту
270-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің мәртебесі және олардың құқықтары
271-бап. Медицина және фармацевтика қызметкерлерінің міндеттері
272-бап. Әлеуметтік кепілдіктер. Медицина және фармацевтика қызметкерлерін әлеуметтік қорғау
273-бап. Медицина қызметкері құпиясы
274-бап. Қазақстан Республикасының медицина және фармацевтика қызметкерлерінің ар-намыс кодексі
275-бап. Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласындағы заңнамасын бұзғаны үшін жауаптылық
276-бап. Осы Кодексті қолданысқа енгізу тәртібі
4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)
5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз
6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

№16 дәріс

1.Тақырыбы: Денсаулық сақтау жүйесін дамыту стратегиясы

2.Мақсаты: Республиканың даму стратегиясы Қазақстан 2030 жылға дейін стратегиялық даму жоспары

3. Дәріс тезистері:

Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасын бекіту туралы

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2022 жылғы 24 қарашадағы № 945 қаулысы

Қазақстан Республикасының Үкіметі ҚАУЛЫ ЕТЕДІ:

1. Қоса беріліп отырған Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасы (бұдан әрі – Тұжырымдама) бекітілсін.

2. Тұжырымдаманың орындалуына жауапты орталық және жергілікті атқарушы органдар:

1) Тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі қажетті шаралар қабылдасын;

2) есепті жылдан кейінгі 15 сәуірден кешіктірмей Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігіне Тұжырымдаманың іске асырылу барысы туралы ақпарат беріп тұрсын.

3. Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрлігі есепті жылдан кейінгі 1 мамырдан кешіктірмей мемлекеттік және стратегиялық жоспарлау жөніндегі уәкілетті органдарға Тұжырымдаманың іске асырылу барысы туралы жиынтық ақпарат беріп тұрсын.

Қазақстан Республикасының денсаулық сақтау саласын дамытудың 2026 жылға дейінгі тұжырымдамасы

1-бөлім. Паспорт

2-бөлім. Ағымдағы жағдайды талдау

3-бөлім. Халықаралық тәжірибеге шолу

4-бөлім. Денсаулық сақтау саласын дамыту пайымы

5-бөлім. Негізгі денсаулық сақтау қағидаттары мен саланы дамытудың тәсілдері

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 30 беті

6-бөлім. Нысаналы индикаторлар және күтілетін нәтижелер

7-бөлім. Тұжырымдаманы іске асыру жөніндегі іс-қимыл жоспары

<https://adilet.zan.kz/kaz/docs/P2200000945>

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бакылау сұрақтары (кері байланыс):

№17 дәріс

1.Тақырыбы: Медициналық құқықтың және денсаулық сақтау заңнамасының негіздері

2.Мақсаты: Медициналық құқық. Халықтың денсаулығы. Пациенттердің құқықтары мен міндеттері.

3. Дәріс тезистері: ҚР Халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы 76-бап. Денсаулық сақтау саласындағы құқықтарды қамтамасыз ету кепілдігі

1. Мемлекет Қазақстан Республикасының азаматтарына:

- 1) медициналық көмекке тең қол жеткізуге;
- 2) медициналық көмектің сапасына;
- 3) дәрілік қамтамасыз етудің сапасына;
- 4) дәрілік заттардың қолжетімділігіне, тиімділігі мен қауіпсіздігіне;
- 5) аурулардың профилактикасы, саламатты өмір салтын және дұрыс тамақтануды қалыптастыру бойынша іс-шаралар жүргізуге;
- 6) репродуктивтілікті таңдау еркіндігіне, репродуктивтік денсаулықты сақтауға және репродуктивтік құқықтарын сақтауға;
- 7) санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылыққа кепілдік береді.

3. Қазақстан Республикасы Қазақстан Республикасының азаматтарына олардың қандай да бір аурулары мен жай-күйлерінің болуына орай кемсітушілік пен стигматизацияның кез келген нысандарынан қорғауға кепілдік береді.

77-бап. Қазақстан Республикасы азаматтарының құқықтары

1. Қазақстан Республикасы азаматтарының:

- 1) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемін алуға;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемі шеңберінде және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде дәрілік заттармен және медициналық бұйымдармен қамтамасыз етілуге;
- 3) дәрігер мен медициналық ұйымды еркін таңдауға;
- 4) пациент стационар жағдайында емделуде болған жағдайда емдік тамақ алуға;
- 5) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс және (немесе) міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесінде өз қаражаты, ұйымдардың, ерікті медициналық сақтандыру жүйесінің қаражаты және Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өзге де көздер есебінен қосымша медициналық көмекке;
- 6) ақылы негізде медициналық және өзге де көрсетілетін қызметтерді алуға;
- 7) көрсетілімдер болған кезде бюджет қаражаты есебінен уәкілетті орган айқындайтын тәртіппен Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерде медициналық көмек алуға;
- 8) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес еңбекке уақытша жарамсыздық фактісін куәландыратын тиісті құжаттарды алуға және олардың берілуіне;
- 9) мемлекеттік органдардан, ұйымдардан және емдеуші дәрігерден олардың құзыреті шегінде аурудың профилактикасы, оны диагностикалау, емдеу және медициналық оңалту әдістері, клиникалық зерттеулер, мекендеу ортасының жай-күйін, еңбек, тұрмыс және демалыс

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 31 беті

жағдайларын қоса алғанда, денсаулыққа әсер ететін факторлар, дұрыс тамақтану мен тағамдық өнімдердің қауіпсіздігі туралы анық ақпаратты өтеусіз және тұрақты түрде алуға; 10) мемлекеттік органдардан, тәуелсіз сараптама ұйымдарынан және дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың айналысы саласындағы субъектілерден өткізілетін дәрілік заттардың, медициналық бұйымдардың қауіпсіздігі, тиімділігі мен сапасы туралы ақпарат алуға;

- 11) медицина қызметкерінің құпиясын құрайтын мәліметтердің қорғалуына;
- 12) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес өздеріне медициналық көмек көрсету кезінде денсаулығына келтірілген зиянды өтетуге;
- 13) Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес денсаулық сақтау саласындағы өз құқықтары мен заңды мүдделерінің қорғалуына;
- 14) медицина және фармацевтика қызметкерлерінің әрекеттеріне (әрекетсіздігіне) Қазақстан Республикасының заңдарында белгіленген тәртіппен шағымдануға;
- 15) мемлекеттік медициналық сараптама қорытындыларымен келіспеген жағдайда, тәуелсіз сарапшыларды тарту туралы жоғары тұрған органдарға өтінішхат беруге;
- 16) донор ретінде әрекет ету мүмкіндігі туралы ерікті түрде ерік білдіруге;
- 17) қайтыс болғаннан кейін осы Кодексте айқындалған тәртіппен трансплантаттау мақсатында өздерінен тіндерді (тіннің бөлігін) және (немесе) ағзаларды (ағзаның бөлігін) алуға келісу не алудан бас тарту туралы ерік білдіруге;
- 18) емделуге және басқа да медициналық араласуларды, оның ішінде профилактикалық екпелерді жүргізуге хабардар етілген келісім беруге немесе олардан бас тартуға;
- 19) бірлесіп төлеуге;
- 20) жазылмайтын созылмалы ауруларды емдеу кезінде ауырсынуды басатын ем алуға;
- 21) денсаулық жағдайы туралы ақпаратты, оның ішінде медициналық зерттеп-қарау нәтижелері, диагнозы туралы және аурудың болжамы, медициналық көмек көрсету әдістері, олармен байланысты тәуекел, медициналық араласудың ықтимал түрлері, оның салдарлары мен медициналық көмек көрсету нәтижелері туралы мәліметтерді қолжетімді нысанда алуға;
- 22) аурулардың профилактикасы туралы ақпаратты қоса алғанда, денсаулықты сақтауға ықпал ететін немесе оларға жағымсыз әсер ететін факторлар, санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылық, қоршаған ортаның жай-күйі, орындалатын жұмыстар мен көрсетілетін қызметтердің адам денсаулығы үшін ықтимал қауіптілігі, тамақтанудың ұтымды нормалары, өнімнің, тауарлар мен көрсетілетін қызметтердің сапасы мен қауіпсіздігі туралы анық және уақтылы ақпарат алуға құқығы бар;
- 23) Қазақстан Республикасының заңдарына сәйкес өзге де құқықтары бар.

1-1. Мүмкіндігі шектеулі адамдардың (мүгедектігі бар адамдардың) денсаулық сақтау ұйымдарында бірінші кезекте қызмет көрсетілуіне құқығы бар.

2. Әйелдердің отбасын жоспарлау және өз денсаулығын сақтау мақсатында ана болу туралы мәселені шешуге және қаламаған жүктіліктің алдын алудың қазіргі заманғы әдістерін еркін таңдауға құқығы бар.

Азаматтардың ана болуды қорғау құқығы:

- 1) репродуктивтік жастағы әйелдерге медициналық қарап-тексерулерді жүргізумен, оларды динамикалық байқаумен және сауықтырумен;
- 2) әйелдердің репродуктивтік денсаулығына және науқас баланы күтіп-бағу бойынша стационарға түскен кезде баланың денсаулығына тікелей әсер ететін негізгі ауруларды медициналық көрсетілімдері бойынша емдеумен қамтамасыз етіледі.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 32 беті

№18 дәріс

1.Тақырыбы: Дене және психикалық денсаулық құқығының халықаралық стандарттары.

2.Мақсаты: Денсаулық және адам құқықтары. Пациенттердің құқықтары. Денсаулықтың қол жеткізуге болатын ең жоғары стандартына құқығы.

3. Дәріс тезистері: 163-бап. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдардың құқықтары

1. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдар азаматтардың Қазақстан Республикасының Конституциясында және осы Кодексте көзделген барлық құқықтары мен бостандықтарына ие болады.

Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтарына (ауруларына) байланысты азаматтардың құқықтары мен бостандықтарын жүзеге асыруды шектеуге Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген жағдайларда ғана жол беріледі.

2. Психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдарға психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетілген кезде олардың:

- 1) тұрғылықты жері бойынша, сондай-ақ қажет болған жағдайда тұрған жері бойынша психикалық денсаулық саласында медициналық көмек алуға;
- 2) емдеудің кез келген сатысында медициналық құралдар мен әдістерді пайдаланудан, ғылыми зерттеулерден немесе оқу процесінен, фото-, бейне- немесе кинотүсірілімдерден бас тартуға;
- 3) дәрігерлік комиссияда жұмыс істеу үшін психикалық денсаулық саласында медициналық көмек көрсетуге қатысатын маманды (соңғысының келісімімен) шақыруға;
- 4) егер пациент он сегіз жасқа толмаған болса, жалпы білім беретін мектептің немесе интеллектуалдық дамуы бұзылған балаларға арналған арнаулы мектептің бағдарламасы бойынша білім алуға;
- 5) хат-хабар алысуға, жіберілімдер, бандерольдер, ақша, пошта аударымдарын алуға және жіберуге, телефон пайдалануға, келушілерді қабылдауға, мерзімді баспа басылымдарына жазылуға;
- 6) бірінші кезектегі қажетті заттарды иеленуге және сатып алуға, өз киімін пайдалануға;
- 7) күнделікті серуендеуге құқығы бар.

3. Қарқынды байқау жасалатын мамандандырылған үлгідегі психиатриялық ұйымдарда өздеріне қатысты медициналық сипаттағы мәжбүрлеу шаралары қолданылатын, психикалық, мінез-құлықтық бұзылушылықтары (аурулары) бар адамдардың осы баптың 1 және 2-тармақтарында көрсетілген құқықтардан басқа:

- 1) қосымша тамақ сатып алуға;
- 2) тегін медициналық көмектің кепілдік берілген көлемінен тыс медициналық көрсетілетін қызметтер алуға;
- 3) жеңіл керек-жарақтар, киімдер, аяқ киімдер сатып алуға;
- 4) қалааралық телефон байланысын пайдалануға;
- 5) қолма-қол ақшаны бақылау шотын пайдалануға құқығы бар.

Көрсетілген құқықтарды іске асыру осылар берілетін адамның қаражаты есебінен жүзеге асырылады.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

№19 дәріс

1.Тақырыбы: Денсаулық сақтау жүйесін дамытудағы саяси ерік.

2.Мақсаты: Денсаулық сақтау жүйесінің саясаты. Денсаулық сақтау жүйесінің түрлері.

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 33 беті

3. Дәріс тезистері: Қазақстандағы денсаулық сақтау жүйесі

Қазақстандағы медицина Қазақстан азаматтарының денсаулығы мен салауаттылығын қорғауға арналған. Қазіргі уақытта Қазақстанның денсаулық сақтау жүйесі нарықтық қатынасқа көшу кезеңін өткізуде.

Қазақстандағы денсаулық сақтау жүйесі

Қазақстан Республикасында денсаулық сақтау саласындағы жұмыстар Қазақстан Республикасы Конституциясына, “Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын сақтау туралы” Заңға, “Халық денсаулығы” атты мемлекеттік бағдарламаға сәйкес жүргізіледі.

Қазақстандағы денсаулық сақтау саясаты

Қазақстан Республикасы азаматтарының денсаулығын қорғау тұрғысындағы мемлекеттік саясат мына принциптерге негізделген: мемлекеттік денсаулық сақтау мекемелері көрсететін дәрігерлік-санитарлық, дәрігерлік-әлеуметтік, дәрі-дәрмектік көмектің мемлекеттік кепілдігін қамтамасыз ету; олардың орындалуын қадағалаудағы жауапкершілігі; денсаулығынан айырылған азаматтардың әлеуметтік қорғалуы, кепілденген дәрігерлік жәрдем шеңберіне сәйкес дәрігерлік жәрдем алудың әлеуметтік әділеттігі және теңдігі.

Қазақстандағы денсаулық сақтау жүйесінің көрсеткіштері

Республикадағы барлық мамандық бойынша дәрігер саны 50,6 мың немесе әрбір 10 мың тұрғынға 33,9 дәрігерден келеді. Орта буын медицина қызметкерлерінің саны 104,4 мың адамды құрайды (10 мың тұрғынға 74,1). Жоғары білімді медицина кадрларын мамандандырылған 6 жоғары оқу орындары даярлайды. Барлық облыс орталықтары мен ірі қалаларда орта буынды медицина қызметкерлері даярланады.

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: 1 қосымшасын қараңыз

6 Бакылау сұрақтары (кері байланыс):

№20 дәріс

1.Тақырыбы: Денсаулық сақтауды цифрландыру. Медициналық қызмет саласындағы саясат және денсаулық сақтау жүйесін дамыту.

2.Мақсаты: Негізгі басымдықтар мен бағыттар, оларды жүзеге асырудың жоспарланған нәтижелері. Саясатты жүзеге асырудан күтілетін әсерлер.

3. Дәріс тезистері: Соңғы кездері әлемдегі ең жағымды емес оқиғаларды, соның ішінде ғаламдық пандемияны, карантиндік шектеулерді және экономикалық күйзелістерді ескере отырып, денсаулық сақтау саласын дамыту кез-келген елдің басты басымдықтарының бірі болып табылады.

Осыған байланысты, кез-келген ел сияқты, Қазақстанға денсаулық сақтау саласының тиімділігі мен бүкіл халыққа медициналық көмектің қол жетімділігін арттыру қажет, бұған өз кезегінде цифрландыру арқылы ғана қол жеткізуге болады, атап айтқанда, негізгі қызметтің интеграциясы ақпараттық жүйелермен денсаулық сақтау саласы, мобильді цифрлық қосымшаларды пайдалану, электронды денсаулық паспортын енгізу және қағазсыз ауруханаларға көшу.

Осы мақсатта Денсаулық сақтау министрлігі сарапшылармен, бизнес қауымдастық өкілдерімен бірге денсаулық сақтауды цифрландырудың жаңа тәсілдерін әзірледі.

Осылайша, Денсаулық экожүйесі пациенттің мүддесі төңірегінде құрылған және 4 бағытта сегменттелген:

ауруларды сауықтыру және алдын алу

ОҢТҮСТІК-ҚАЗАҚСТАН MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		58-12-2024 () 36 беттің 34 беті

ауруларды ерте анықтау

медициналық көмек көрсету

созылмалы ауруларды басқару және оңалту

МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТЕРДІ АВТОМАТТАНДЫРУ

«Мемлекеттік көрсетілетін қызметтердің тізілімін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Цифрлық даму, инновация және аэроғарыш өнеркәсібі министрінің міндетін атқарушының 2020 жылғы 31 қаңтардағы № 39 / НҚ бұйрығына сәйкес (15 сәуірдегі өзгерістер мен толықтырулармен) Денсаулық сақтау саласында 39 мемлекеттік қызмет көрсетіледі, оның ішінде:

Жергілікті атқарушы органдар (бұдан әрі – ЖАО) – 19 мемлекеттік қызмет, оның ішінде:

Сонымен қатар Санитарлық-эпидемиологиялық бақылау комитеті, Медициналық және фармацевтикалық бақылау комитеті және олардың аумақтық бөлімшелері мен ведомстволық бағыныстағы ұйым («Дәрілік заттар мен медициналық мақсаттағы бұйымдарды ұлттық сараптау орталығы» ШЖҚ РМК) - 19 мемлекеттік қызмет.

Сонымен қатар мына мемлекеттік қызмет көрсетеінін айта кету керек:

**МЕДИЦИНАЛЫҚ
САҚТАНДЫРУ
ҚОРЫ**

«Әлеуметтік медициналық сақтандыру қоры» КЕАҚ - «Медициналық қызметті тұтынушы ретінде қатысу туралы және аударымдар мен (немесе) аударымдар сомасы туралы міндетті әлеуметтік медициналық сақтандыру жүйесіне ақпарат беру»;

39 мемлекеттік көрсетілетін қызметтің ішінде:

19

мемлекеттік қызмет - электрондық /қағаз түрінде

19

мемлекеттік қызмет - электрондық нысанда

4 Иллюстрациялық материал: презентация (қоса берілген 15 слайд)

5.Әдебиет: -1 қосымшасын қараңыз

6 Бақылау сұрақтары (кері байланыс):

O'NTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ	 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы	58-12-2024 ()
Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»	36 беттің 35 беті

Қосымша №1

Әдебиеттер

Негізгі әдебиеттер

Medical law : textbook / Zh. U. Tlembaeva [et. al.]; ed. J. U. Tlembaena. - Astana : Medet Group , 2024. - 196 p.

Медицинское право : учебник / Ж. У. Тлембаева [и др.] ; ред. Ж. У. Тлембаева. - Астана : Medet Group , 2023. - 218 с.

Медициналық құқық : оқулық / Ж. У. Тлембаева [және т.б.]. - Астана : [б. и.], 2023. - 214 б.

Весельская, Н. Р. Финансовое право Республики Казахстан : учебник / Н. Р. Весельская., М. Т. Какимжанов ; М-во образования и науки РК. - Алматы : [б. и.], 2015. - 312 с

Бөлешов, М. Ә. Қоғамдық денсаулық және денсаулықты сақтау : оқулық / М. Ә. Бөлешов. - Алматы : Эверо, 2015. - 244 бет с.

Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. ; Мин-во образования и науки РФ. Рек. ГОУ ВПО "Первый гос. мед. ун-т им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2015. - 544 с.

Альжанова, А. Н. Основы права : учеб. пособие / А. Н. Альжанова, К. К. Райханова. - ; Рек. Ученым советом и Науч.-метод. советом КарГМУ. - Алматы : Эверо, 2014. - 134 с.

Медик, В. А. Общественное здоровье и здравоохранение: учебник / В. А. Медик, В. К. Юрьев. - 2-е изд., испр. и доп. ; Рек. ГОУ ВПО "Моск. мед. акад. им. И. М. Сеченова". - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2014. - 608 с. :

Қосымша әдебиеттер

Legal issues in medical practice. Medicolegal guidelines for safe practice [Text] : textbook / ed. VP Singh. - 2th ed. - New Delhi. London : Jaypee Brothers Medical Publishers, 2020. - 351 p. - ISBN 978-93-89776-05-8 : б/ц Перевод заглавия: Юридические вопросы в медицинской практике.

Медико-правовые рекомендации по безопасной практике

Жанысбеков, М. А. Основы антикоррупционной культуры: учебно-методическое пособие / М. А. Жанысбеков, Н. А. Абдурахманов, А. С. Еркинбекова. - Караганда : АҚНҰР, 2016. - 198 с

Қазақстан Республикасының халық денсаулығы және денсаулық сақтау жүйесі туралы кодексі [Мәтін] = Кодекс Республики Казахстан о здоровье народа и системе здравоохранения : законы и законодательные акты / ҚР денсаулық сақтау министрлігі. - Астана : Б. ж., 2009. - 320 бе

Электронды басылымдар

Лисицын, Ю. П. Общественное здоровье и здравоохранение [Электронный ресурс] : учебник / Ю. П. Лисицын, Г. Э. Улумбекова. - 3-е изд., перераб. и доп. - Электрон. текстовые дан. (43,1Мб). - М. : ГЭОТАР - Медиа, 2017. - эл. опт. диск (CD-ROM).

Основы антикоррупционной культуры [Электронный ресурс] : учебное пособие / под ред. Б. С. Абдраилова. - Электрон. текстовые дан. (702Мб). - Астана : Акад. Гос. упр. при Президенте РК, 2016. - 176 с

Медицинское право : учебник / С. В. Агиевец, Г. А. Василевич, А. Г. Авдей [и др.] ; под редакцией С. В. Агиевец, Г. А. Василевича. — : Вышэйшая школа, 2022. — 336 с. /

<https://www.iprbookshop.ru/129934>

Бөлешов М.Ә.Қоғамдық денсаулық және денсаулық сақтау: оқулық /М.Ә. Бөлешов.- Алматы: Эверо, 2020. - 244 бет. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/674/

Баймағамбетов С.З., Альжанова Р.С.

Развитие системы здравоохранения Казахстана на рубеже веков (исторический анализ). – Учебное пособие. – Алматы: Эверо, 2020.120 с. https://www.elib.kz/ru/search/read_book/68/

ONTUSTIK-QAZAQSTAN MEDISINA AKADEMIASY «Оңтүстік Қазақстан медицина академиясы» АҚ		 SOUTH KAZAKHSTAN MEDICAL ACADEMY АО «Южно-Казахстанская медицинская академия»
«Әлеуметтік медициналық сақтандыру және қоғамдық денсаулық» кафедрасы		58-12-2024 ()
Дәріс кешені «Денсаулық сақтау саясаты және заңнама»		36 беттің 36 беті

Медициналық құқық. Қошқарбаев Е.Е. , 2014//. <https://aknurpress.kz/reader/web/1512>

Медицинские уголовные правонарушения : Монография. Рустемова, Г.Р. - Алматы: КазАТи СО, 2016. - 133 с. / <http://rmebrk.kz/book/1171882>

Медицинское право Республики Казахстан : Программа обучения для обучающегося (Syllabus). / Сост. С.М. Демежанова. - Костанай: КГУ им. А. Байтурсынова, 2013. - 112 с./ <http://rmebrk.kz/book/1025790>